

01/04

Uitspraak op het bezwaarschrift van het college van kerkvoogden (thans het college van kerkrentmeesters) van de hervormde gemeente te ... [bezwaarde]

1. De procedure

- 1.1 Bij bezwaarschrift gedateerd 7 mei 2003 – door de generale commissie voor de behandeling van bezwaren en geschillen in de Nederlandse Hervormde Kerk (hierna: de generale commissie) ontvangen op 15 mei 2003 – heeft [bezwaarde] bezwaar gemaakt tegen de quota-aanslagen van de Nederlandse Hervormde Kerk over het jaar 2002 gedateerd 1 februari 2002 ten bedrage van € 5.464,87 en over het jaar 2003 gedateerd 27 maart 2003 ten bedrage van € 6.633,80. [Bezwaarde] heeft de generale commissie verzocht de bestreden quota-aanslagen te vernietigen of anderszins een beslissing te nemen, die zal leiden tot een ingrijpende heroverweging.
- 1.2 De generale commissie heeft [bezwaarde] bij brief van 28 mei 2003 verzocht om toezending van de betreffende aanslagen en [bezwaarde] tevens verzocht mede te delen of het in ordinantie 16-19-4 van de Kerkorde der Nederlandse Hervormde Kerk (hierna: HKO) bedoelde overleg heeft plaatsgevonden.
- 1.3 [Bezwaarde] heeft de generale commissie bij brief van 4 juni 2003 bericht inderdaad verzuimd te hebben toepassing te geven aan ordinantie 16-19-4 HKO en [bezwaarde] heeft per gelijke post het ingediende bezwaarschrift toegezonden aan de afdeling juridische zaken van het Landelijk Dienstencentrum met het verzoek na ontvangst ervan overleg met [bezwaarde] te plegen.
- 1.4 Het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen (hierna: het generale college) heeft ingevolge art. 256 en art. 263 van de Overgangsbepalingen van de kerkorde van de Protestantse Kerk in Nederland de behandeling van het bezwaarschrift overgenomen van de generale commissie met inachtneming van de bepalingen, die voor 1 mei 2004 van toepassing waren.
- 1.5 [Bezwaarde] heeft desgevraagd bij brief van 9 juni 2004 laten weten dat het bezwaarschrift van 7 mei 2003 wordt gehandhaafd onder overlegging van de brief van de Dienstenorganisatie van de Samen op Weg-kerken, Stafafdeling Financiën, gedateerd 11 maart 2004, waaruit blijkt dat de Stafafdeling Financiën niet tot herziening van de betreffende aanslagen over zal gaan.
- 1.6 Het generale college heeft bij brief van 17 juni 2004 de Stafafdeling Financiën van de Dienstenorganisatie van de Protestantse Kerk in Nederland (hierna: de Stafafdeling) een afschrift van het bezwaarschrift van 7 mei 2003 doen toekomen en de Stafafdeling de gelegenheid gegeven een verweerschrift in te dienen.
- 1.7 De Stafafdeling heeft op 28 juni 2004 – door het generale college ontvangen op 30 juni 2004 – een verweerschrift ingediend.
- 1.8 [Bezwaarde] heeft bij brief van 20 december 2005 aangedrongen op voortzetting van de behandeling van het bezwaarschrift daarbij tevens aantekend dat hij van mening is, dat geen afdoende inhoudelijk overleg heeft plaatsgevonden.
- 1.9 Partijen hebben niet verzocht om te worden gehoord en het generale college heeft evenmin aanleiding gezien om zelf een hoorzitting te bepalen.

2. Het bezwaar

- 2.1 [Bezwaarde] heeft tegen de quota-aanslagen 2002 en 2003 – zakelijk weergegeven – als bezwaren aangevoerd, dat de bestreden quota-aanslagen in belangrijke mate nadelig afwijken van de quotum-aanslag 2001 en dat [bezwaarde] de exploitatie dankzij de inkomsten uit het vermogen sluitend kan houden. De opbrengst van de actie Kerkbalans ligt beneden de € 9.000,00 per jaar en men acht het onverantwoord dat het quotum circa 75% van het totaal van de vrijwillige bijdragen beslaat. [Bezwaarde] acht het niet terecht, dat de plaatselijke gemeente wordt aangeslagen voor het financieel tekort van de landelijke organisatie en acht in haar verbondenheid met het landelijke werk een bijdrage van € 3.000,00 redelijk.

3. Beoordeling

- 3.1 Het bezwaarschrift is voor wat betreft de quotum-aanslag 2002 niet tijdig ingediend, zodat [bezwaarde] in zijn bezwaar voorzover gericht tegen deze aanslag niet-ontvankelijk zal worden verklaard.
- 3.2 Het bezwaar van [bezwaarde], dat geen afdoende inhoudelijk overleg heeft plaatsgevonden, wordt door het generale college verworpen. Vast staat dat na 4 juni 2003 tussen partijen nog schriftelijk overleg over de bestreden aanslagen heeft plaatsgevonden, zodat naar het oordeel van het generale college aan ordinantie 16-19-4 van de HKO is voldaan.

- 3.3 Tussen partijen staat als niet dan wel onvoldoende betwist vast, dat de quotum-aanslag 2003 overeenkomstig de voor dat jaar geldende quotisatieregelingen is vastgesteld. Met name de inkomsten uit overig bezit leiden in het jaar 2003 tot een hogere aanslag ten opzichte van het jaar 2001. De door [bezwaarde] gelegde relatie met de vrijwillige bijdragen is voor de toepassing van de quotisatieregeling 2003 daarom niet doorslaggevend.
- 3.4 Evenmin is het bezwaar dat de plaatselijke gemeente wordt aangeslagen voor het financieel tekort van de landelijke organisatie, voor de berekening van het quotum 2003 van belang, zodat dit de juistheid van de aanslag niet aan kan tasten. Onverminderd vorenstaande is door de Stafafdeling in dit kader betoogd dat er geen verband is tussen de hogere quotum-aanslagen en de landelijke financiën van de kerk en dat de exploitatie over 2002 en 2003 sluitend is geweest. Het generale college heeft geen aanleiding om aan te nemen dat dat betoog onjuist is.
4. Beslissing
- 4.1 Het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen:
- verklaart [bezwaarde] niet-ontvankelijk in zijn bezwaar tegen de quotum-aanslag 2002;
 - verklaart het bezwaar tegen de quotum-aanslag 2003 ongegrond;
 - bepaalt dat de kosten van de behandeling van de zaak, voorzover het generale college betreffende, komen voor rekening van de kerk.

Aldus gewezen op 17 mei 2006 door
mw mr M.G.J. Parkins-de Vin, mw mr J. Vijlbrief-van der Schaft, mr G.H. Bunt, ds J.C. Fockens,
ds J. Vroegindewej

02/04

Beslissing op het beroepschrift van [appellanten]1. De procedure

- 1.1 Op 10 december 2003 is bij het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen binnengekomen een beroepschrift van [appellanten], leden van de SoW-gemeente te [...], tegen de beslissing van het provinciale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen in Noord-Holland van 20 november 2003, verzonden 24 november 2003.
- 1.2 De SoW-kerkenraad [verweerder] heeft middels schrijven van 19 december 2003 nader aangevuld bij schrijven van 6 februari 2004 zich tegen het beroep verweerd.
- 1.3 Partijen hebben niet verzocht te worden gehoord en het generale college heeft geen aanleiding gevonden ambtshalve partijen te horen.

2. De feitelijke uitgangspunten en het verloop van het geding

- 2.1 Na het vacant-worden van de functie van ouderling/voorzitter van de commissie van beheer van de Gereformeerde Kerk [...] is de heer J.K. voorgedragen om te worden verkozen tot ouderling/voorzitter van deze commissie. In de vergadering van 26 juni 2003 van [verweerder] is de heer K. met algemene stemmen in deze functie verkozen.
- 2.2 [Appellanten] hebben als bezwaarden bij brief aan [verweerder] van 5 augustus 2003 bezwaar gemaakt tegen de verkiezing en bevestiging van de heer K. tot ouderling. [Verweerder] heeft in zijn vergadering van 19 augustus 2003 zijn vertrouwen in de heer K. opnieuw uitgesproken, het bezwaar van [appellanten] niet gehonoreerd en [appellanten] bij brief van 21 augustus 2003 daarvan in kennis gesteld.
- 2.3 Bij brief van 12 september 2003 hebben [appellanten] vervolgens tegen het besluit van [verweerder] bezwaar ingesteld bij de (hervormde) provinciale commissie voor de behandeling van bezwaren en geschillen.
- 2.4 Het provinciaal college voor de behandeling van bezwaren en geschillen in Noord-Holland is bij het beoordelen van de vraag of het bezwaar tijdig is ingesteld uitgegaan van de verzenddatum van het kerkenraadsbesluit van 21 augustus 2003 en de bevestiging van de ontvangst van dit besluit door bezwaarden op 22 augustus 2003 en van de verzenddatum van het bezwaarschrift op 12 september 2003.
- 2.5 Het provinciaal college heeft [appellanten] niet aangerekend dat het bezwaarschrift is gezonden naar de (hervormde) provinciale commissie. Wel heeft het provinciaal college voor de behandeling van de bezwaren en geschillen [appellanten] in hun bezwaren niet-ontvankelijk verklaard, omdat deze bezwaren ruim na het verstrijken van de in de Interim-regeling gestelde termijn van veertien dagen is ingediend.
- 2.6 [Appellanten] hebben zich hiertegen in beroep verweerd en aangevoerd dat het overschrijden van de termijn ten onrechte niet verschoonbaar is geacht, nu zij zowel voor de indientermijn evenals voor de adressering zijn afgegaan op adviezen van het regionale dienstencentrum.

3. Bevoegdheid generale college

- 3.1 De wijziging van de kerkorde en ordinanties per 1 mei 2004 heeft – gelet op overgangsbepaling 256 PKO – tot gevolg dat nog in behandeling zijnde bezwaar- en beroepschriften in de stand van de procedure worden afgehandeld door de nieuw geïnstalleerde gerechtelijke colleges. Daardoor is per 1 mei 2004 het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen bevoegd om het beroepschrift van [appellanten] verder te behandelen en daarop te beslissen.

4. Beoordeling

- 4.1 [Appellanten] zijn voor de indientermijn van hun bezwaarschrift uitgegaan van een termijn van dertig dagen in plaats van de in artikel 17 van de Interim-regeling verkiezing van ambtsdragers genoemde termijn van veertien dagen voor verkiezing van ambtsdragers. Deze korte termijn is in de Interim-regeling opgenomen om de belangen van degenen die verkozen zijn zo goed mogelijk te beschermen en hen niet te lang in een onzekere positie te laten.
- 4.2 Het generale college ziet in hetgeen door [appellanten] is aangevoerd, namelijk dat het college zowel voor het adres als de indientermijn zijn afgegaan op de adviezen van het regionale dienstencentrum geen aanleiding om de beslissing van het provinciaal college te vernietigen en [appellanten] alsnog in hun beroep te ontvangen. Het college is van oordeel dat het provinciaal college terecht heeft geoordeeld dat aan deze korte termijn, gelet op de bescherming van de belangen van de verkozenen, strikt de hand moet worden gehouden.

4.3 Nu overigens geen feiten en omstandigheden zijn aangevoerd die zouden moeten leiden tot een ander oordeel is het generale college van oordeel dat [appellanten] terecht in hun bezwaren niet-ontvankelijk zijn verklaard.

5. Beslissing

5.1 Het generale college:

- bevestigt de bestreden beslissing;
- bepaalt dat de kosten van de behandeling van deze zaak, voorzover het generale college betreffende, komen voor rekening van de kerk.

Aldus gewezen op 8 september 2004 door
mw mr M.G.J. Parkins-de Vin, mw mr J. Vijlbrief-van der Schaft, mr H.Bunt, mr H.W.A. Haeck en ds J. Vroegindewij.

03/04

Uitspraak: op het beroepschrift van de Algemene Kerkenraad SoW-gemeente te ... [appellant]

1. De procedure

- 1.1 Op 6 januari 2004 is bij het generaal college voor de behandeling van bezwaren en geschillen cf. de Interimregeling voor de behandeling van bezwaren en geschillen van de Tussenorde ingekomen een beroepschrift van [appellant] tegen de beslissing van het provinciaal college voor de behandeling van bezwaren en geschillen in de provincies Overijssel/Flevoland van 4 december 2003, verzonden op 10 december 2003, waarbij de bezwaren van de wijkkerkenraad SoW-wijkgemeente ... [verweerder] tegen twee besluiten van [appellant] van 5 juni 2003 gegrond zijn verklaard en deze besluiten zijn vernietigd.
- 1.2 [Appellant] heeft het beroep bij brief van 25 februari 2004, met bijlagen, aangevuld.
- 1.3 Bij brief van 25 maart 2004, met bijlagen, heeft [verweerder] zich tegen het beroep verweerd.
- 1.4 De mondelinge behandeling heeft plaatsgevonden op 6 oktober 2004 ter zitting van het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen in de Protestantse Kerk in Nederland (hierna: het generale college), dat ingevolge overgangsbepaling 256 van de PKO met ingang van 1 mei 2004 bevoegd is de behandeling van het beroep voort te zetten en daarop te beslissen. Ter zitting zijn verschenen:
namens [appellant]: mw K., ds B, dhr O., dhr M., dhr N., mw S. en mw mr O. (raadvrouw);
namens [verweerder]: dhr H., dhr K., dhr V., mw K. en dhr S.
Beide partijen hebben pleitnota's overgelegd en [verweerder] daarnaast, zonder bezwaar van [appellant], een financieel overzicht en een brief.
- 1.5 Na de zitting hebben [appellant] en [verweerder] op verzoek van het generale college nadere stukken ingezonden.
- 1.6 Het generale college heeft kennisgenomen van de stukken die het provinciale college ter beschikking stonden.

2. De besluiten van [appellant], de daartegen gerichte bezwaren en de beslissing van het provinciale college

- 2.1 In zijn vergadering van 5 juni 2003 heeft [appellant] besloten:
 - a) tot toedeling van een predikantsbezetting aan [verweerder] van 50%, te vervullen door een der aan de Samen op Weg-gemeente (hierna: SoW-gemeente) verbonden predikanten, en toekenning van een bedrag van € 7.500,- per jaar aan [verweerder] voor het aantrekken van een emerituspredikant van de door [verweerder] gewenste signatuur;
 - b) tot verkoop van het kerkgebouw van [verweerder] uiterlijk op 1 januari 2007, hetgeen neerkomt op een feitelijke sluiting van het gebouw medio 2006.
- 2.2 In haar tegen die besluiten gerichte bezwaarschrift heeft [verweerder] betoogd dat de toebedeelde predikantsbezetting niet evenredig is met de bezetting die aan de overige wijkgemeenten is toebedeeld, dat vervulling door andere aan de SoW-gemeente verbonden predikanten niet aanvaardbaar is, gelet op de identiteit van de wijkgemeente, en dat de sluiting en verkoop van het kerkgebouw – gelet op de door [verweerder] verstrekte gegevens – door [appellant] onvoldoende is gefundeerd.
- 2.3 Het provinciale college heeft in zijn beslissing van 4 december 2003 de bezwaren gegrond verklaard met de overweging dat [appellant] bij het nemen van de besluiten onvoldoende rekening heeft gehouden met de tengevolge van toegenomen verkoop van onroerend goed verhoogde liquiditeit van de SoW-gemeente en met de identiteit van de wijkgemeente. De besluiten zijn vernietigd en bepaald is dat [appellant] nieuwe besluiten ten aanzien van [verweerder] dient te nemen, met inachtneming van hetgeen het provinciale college heeft overwogen.

3. De gronden van het beroep

- 3.1 [Appellant] voert als procedurele klachten aan:
 - a) dat het provinciale college zijn beslissing onvoldoende heeft gemotiveerd;
 - b) dat het provinciale college ten onrechte geen gevolgen heeft verbonden aan de omstandigheid dat [verweerder] in het na de zitting van het provinciale college gevoerde overleg tussen partijen een nieuw, en in de visie van [appellant] afwijkend, uitgangspunt heeft geformuleerd.
- 3.2 Voorts betoogt [appellant] met betrekking tot de inhoud dat de door hem genomen besluiten de redelijkheidstoets kunnen doorstaan, omdat zij deel uitmaken van een noodzakelijk inkrimpingsplan voor de gehele SoW-gemeente waarin de lasten voortvloeiende uit vermindering van de predikantsbezetting en afstoting van kerkgebouwen zo evenredig mogelijk zijn verdeeld

over de verschillende wijkgemeenten. Volgens [appellant] gaat [verweerder] er in predikantsbezetting niet op achteruit, nu zij door de toebedeelde 50% en het daarboven toegekende jaarlijkse bedrag dat overeenkomt met 25% bezetting de voor haar al geldende bezetting van 75% kan handhaven. De identiteit van de wijkgemeente rechtvaardigt niet haar afwijzing van de vervulling van 50% van de predikantsplaats door een van de daarvoor in aanmerking komende plaatselijke predikanten, aldus [appellant]. Tenslotte voert [appellant] aan dat de door de verkoop van het kerkgebouw van [verweerder] vrijkomende liquide middelen niet uitsluitend aan de wijkgemeente ten goede behoren te komen en dat hij het niet verantwoord acht om aan de wensen van [verweerder] tegemoet te komen door in te teren op het vermogen.

4. Het verweer van [verweerder]

- 4.1 [Verweerder] handhaaft haar standpunt dat zij ten opzichte van andere plaatselijke wijkgemeenten onevenredig zwaar wordt getroffen, aangezien zij, anders dan de andere wijkgemeenten, al ongeveer drie jaar geen wijkpredikant meer heeft en de besluiten van [appellant] zouden betekenen dat zij een bezetting krijgt toebedeeld onder de norm die voor andere wijken is gehanteerd, dat zij tot 2011 of 2012 geen predikant van de in haar gemeente passende signatuur mag beroepen terwijl bovendien haar kerkgebouw zou worden gesloten.
- 4.2 [Verweerder] betwist dat door de toedeling van (in totaal) 75% geen sprake is van reductie in de predikantsbezetting, aangezien zij sinds 2001 recht heeft op een predikantsbezetting van 100%. Volgens [verweerder] is haar compromisvoorstel voor het extern mogen beroepen van een predikant voor 75% voor een bepaalde periode van vijf jaar en het gedurende die periode openhouden van haar kerkgebouw in het licht hiervan redelijk en is, blijkens de door haar verstrekte becijfering van onder meer de voorzitter van het college van kerkrentmeesters van de gemeente, binnen de in [appellant] vastgestelde financiële uitgangspunten, ook verantwoord en financierbaar.

5. Beoordeling

- 5.1 Hoewel de motivering van de beslissing van het provinciale college niet zeer uitvoerig is, vindt het generale college, gelet op de haar ter beschikking staande stukken van de behandeling bij het provinciale college, geen grond voor het oordeel dat die motivering onvoldoende is. Daarbij is van belang dat de door het provinciale college aan zijn beslissing ten grondslag liggende feiten en omstandigheden niet zijn bestreden, namelijk de toename van liquide middelen tengevolge van wijziging in de uitgangspunten van de SoW-gemeente ten aanzien van de verkoop van onroerend goed en voorts de confessionele identiteit van de wijkgemeente, door [appellant] ook aangeduid als “confessioneel-evangelicaal”.
- 5.2 De procedurele klacht als hiervoor weergegeven in overweging 3.1 onder b. treft evenmin doel. Het provinciale college behoefde niet in te gaan op de inhoud van de diverse tijdens het overleg gedane voorstellen, reeds omdat dat overleg – blijkens de brief van [appellant] van 28 oktober 2003 aan het provinciale college – niet tot een compromis tussen partijen had geleid.
- 5.3 Met betrekking tot de inhoudelijke klachten wordt als volgt overwogen:
- 5.3.1 Aan [appellant] komt een zekere mate van beleidsvrijheid toe om besluiten als de onderhavige te nemen, gelet op zijn taak ten aanzien van de instandhouding en het voortbestaan van de gehele gemeente. De noodzaak van inkrappingsmaatregelen voor de SoW-gemeente, in verband met de terugloop in ledenbestand en inkomsten, wordt ook door geen der partijen bestreden. Het voorgaande neemt niet weg dat getoetst moet worden of bij het nemen van de besluiten geen beginselen van behoorlijk bestuur zijn geschonden.
- 5.3.2 Uit de stukken en hetgeen ter zitting van het generale college wederzijds is betoogd blijkt dat de financiële situatie en in het bijzonder de vermogenspositie van de SoW-gemeente doorslaggevend zijn geweest voor het nemen van de onderhavige besluiten. Partijen zijn met name verdeeld over de vraag of minder vergaande maatregelen ten aanzien van de predikantsbezetting en het kerkgebouw van de wijkgemeente financieel verantwoord en haalbaar zijn.
- 5.3.3 Het generale college stelt vast dat door beide partijen financiële berekeningen zijn overgelegd die van elkaar afwijken maar deels wel afkomstig zijn van (verschillende leden van) dezelfde kerkelijke organen die belast zijn met financiële aangelegenheden, zoals het college van kerkrentmeesters en het college van beheer. [Appellant] heeft ter zitting niet afdoende kunnen toelichten op welke gronden aan de door hem overgelegde berekeningen meer gewicht zou dienen te worden toegekend dan aan de berekeningen die van de zijde van [verweerder] zijn geproduceerd. Gelet op de gelijkwaardige bronnen waaruit de over en weer overgelegde berekeningen afkomstig zijn, ligt een conclusie als hiervoor bedoeld ook niet zonder meer in de rede.

- 5.3.4 In deze omstandigheden heeft [appellant] zijn besluiten in redelijkheid niet kunnen (blijven) baseren op de door hem gehanteerde berekeningen, zonder nader te onderzoeken of de daarmee conflicterende berekeningen uit niet minder gezaghebbende bron de mogelijkheid boden om, binnen de door [appellant] vastgestelde financiële begrenzings, te komen tot voor [verweerder] minder ingrijpende maatregelen dan zijn neergelegd in de besluiten van 5 juni 2003.
- 5.3.5 Het provinciale college heeft dan ook terecht die besluiten vernietigd en bepaald dat [appellant] terzake opnieuw dient te besluiten. Het generale college geeft [appellant] in overweging om bij de verdere besluitvorming het regionale college voor de behandeling van beheerszaken of een voor beide partijen aanvaardbare financieel deskundige te betrekken.
- 5.3.6 Het voorgaande leidt ertoe dat de beslissing van het provinciale college dient te worden bevestigd.

Beslissing

Het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen

- bevestigt de tussen partijen gewezen beslissing van het provinciale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen in de provincies Overijssel/Flevoland van 4 december 2003;
- bepaalt dat de kosten van de behandeling van deze zaak – voorzover het generale college betreffende – komen voor rekening van de kerk.

Aldus gewezen op 31 januari 2005

door mw mr M.G.J. Parkins-de Vin, mw mr J. Vijlbrief-van der Schaft, mr G.H. Bunt, ds J.C. Fockens, ds J. Vroegindewij.

04/04

Uitspraak op de appèlschriften van de kerkenraad van de Gereformeerde Kerk te L., de kerkenraad van de Gereformeerde Kerk te H. en de kerkenraad van de Gereformeerde Kerk te R..

1. De procedure

- 1.1 Op 13 december 2002 is door de generale synode Franeker van de Gereformeerde Kerken in Nederland (hierna: de synode Franeker) het ratificatiebesluit (G9-A) genomen terzake van het besluit van de Triosynode 21-23 november 2002 tot invoering van de uniforme quotisatieregelingen en solidariteitskas Nederlandse Hervormde Kerk/Gereformeerde Kerken in Nederland/Evangelisch-Lutherse Kerk.
- 1.2 De generale synode Leiden van de Gereformeerde Kerken in Nederland (hierna: de synode Leiden) heeft in revisie op 22 november 2003 uitspraak gedaan op de revisieverzoeken van een aantal kerken mede op basis van het rapport van de Commissie Ad Hoc quotisatieregelingen 16 oktober 2003/17 november 2003.
- 1.3 De appèlschriften van de kerkenraad van de Gereformeerde Kerk te L. d.d. 5 januari 2004, van de kerkenraad van de Gereformeerde Kerk te H. d.d. 6 januari 2004 en van de kerkenraad van de Gereformeerde Kerk te R. d.d. 8 januari 2004 zijn respectievelijk op 8 januari 2004, 9 januari 2004 en 12 januari 2004 door de generale synode ontvangen.
- 1.4 Het moderamen van de generale synode heeft na verkregen uitstel hiertoe op 19 april 2004 tijdig een verweerschrift ingediend.
- 1.5 Partijen hebben niet verzocht te worden gehoord en het generale college heeft geen aanleiding gevonden hiertoe ambtshalve over te gaan.
- 1.6 Het generale college ziet aanleiding de appèlschriften gevoegd te behandelen gelet op de samenhang van de zaken.

2. Bevoegdheid en overgangsrecht

- 2.1 De behandeling van de appèlschriften is door de generale synode met ingang van 1 mei 2004 overgedragen aan het generale college, dat krachtens overgangsbepaling 257 bevoegd is de behandeling voort te zetten en op de appèlschriften te beslissen.
- 2.2 Het generale college zal ingevolge overgangsbepaling 263 voor wat betreft de te volgen procedure de bepalingen van ordinantie 12 toepassen en voor wat het overige betreft de bepalingen van de kerkorde van de Gereformeerde Kerken in Nederland, die voor 1 mei 2004 van toepassing waren.

3. De ontvankelijkheid

- 3.1 Het revisiebesluit van de synode Leiden d.d. 22 november 2003 is op 27 november 2003 aan appellanten toegezonden. Het appèlschrift van de Gereformeerde Kerk te R. is weliswaar na het verstrijken van de beroepstermijn op 9 januari 2004 ingediend, doch deze termijnoverschrijding is naar het oordeel van het generale college verschoonbaar, aangezien bij brief van 27 november 2003 namens het moderamen van de generale synode van de Gereformeerde Kerken in Nederland aan appellanten is bericht, dat eventuele appèlschriften uiterlijk maandag 12 januari 2004 binnen dienen te zijn.
- 3.2 De appèlschriften zijn derhalve ontvankelijk.

4. Beoordeling

- 4.1 In mei 2001 heeft de gezamenlijke vergadering van de synoden van de Samen op Weg-kerken besloten te komen tot één gezamenlijke heffingsregeling voor de drie kerken ter medefinanciering van de kosten van de gezamenlijke bovenplaatselijke organisatie in Samen op Weg-verband. Het uitgangspunt is daarbij geweest, dat een zo groot mogelijke mate van budgetneutraliteit dient te worden bereikt zowel per kerkgenootschap, per gemeente/kerk als per geldstroom.
- 4.2 Bij het gevoerde overleg en de uitwerking van de regelingen is zoveel mogelijk rekening gehouden met de financiële effecten voor de plaatselijke kerken.
- 4.3 Bij dit alles is meegewogen dat bij een dermate omvangrijke stelselherziening de uitwerking per geval zowel negatieve als positieve effecten kan hebben en is voorzien in een overgangsregeling variërend van vijf tot tien jaren afhankelijk van de omvang van de verschillen.
- 4.4 Het generale college is van oordeel, dat de synode bij het mede tot stand brengen van deze stelselherziening en daarbij behorende regelgeving een ruime mate van beleidsvrijheid toekomt, die door het generale college slechts marginaal getoetst zal worden. Het generale college laat daarbij in het bijzonder meewegen, dat de effecten van de stelselherziening nog

- geëvalueerd zullen worden en er een ruime overgangsregeling bestaat voor het opvangen van grote verschillen.
- 4.5 Het beroep van de kerkenraad van de Gereformeerde Kerk te R. betreft uitsluitend de uitwerking van het bestreden besluit voor wat betreft de plaatselijke situatie en bevat geen gronden, die het besluit zelve raken zodat het beroep ongegrond is.
- 4.6 De appellanten de kerkenraad van de Gereformeerde Kerk te L. en de kerkenraad van de Gereformeerde Kerk te H. maken bezwaar tegen het ontbreken van budgetneutraliteit en bestrijden de visie van de synode, dat budgetneutraliteit bereikt zou kunnen worden door terugverdienen via de solidariteitsheffing.
- 4.7 Vast staat dat budgetneutraliteit per plaatselijke gemeente/kerk meestal niet bereikt zal kunnen worden en dat gestreefd wordt naar een zo groot mogelijke budgetneutraliteit per kerkgenootschap binnen de nieuwe regeling. Cijfermatige benaderingen van beide partijen laten verschillende uitkomsten zien terzake van de vraag of budgetneutraliteit per kerkgenootschap wordt behaald.
- 4.8 De totstandkoming van de onderhavige regeling kent een omvangrijke voorgeschiedenis met name voor wat betreft de cijfermatige uitwerking van die regeling. Op voorhand kan niet gezegd worden dat de berekening van de synode Leiden in het verweerschrift (pagina 3) onjuist is. Het generale college is van oordeel dat het besluit, gelet op de synode toekomstende beleidsvrijheid en mede gelet op de getroffen overgangsmaatregelen en aangekondigde evaluatie, niet dermate onredelijk is dat het besluit op deze grond vernietigd zou moeten worden. Deze zelfde overwegingen gelden waar het betreft de gronden terzake het terugverdienen van de budgetneutraliteit.
- 4.9 Het feit dat geen lijst overlegd zou zijn van kerken, die benadeeld zouden worden door de nieuwe regeling, heeft betrekking op de uitwerking van de regeling voor de plaatselijke kerken/gemeenten en valt mede hierdoor onder hetgeen hierover onder punt 4.5 is overwogen. Voorts blijkt niet dat deze lijst op enig moment voorwaarde is geweest voor het nemen van het onderhavige besluit.
- 4.10 Per 1 mei 2004 is de vereniging van de Nederlandse Hervormde Kerk, de Gereformeerde Kerken in Nederland en de Evangelisch-Lutherse Kerk in het Koninkrijk der Nederlanden juridisch een feit en is het belang van de beroepsgrond of de quotisatieregeling al dan niet los gezien moet worden van het Samen op Weg-proces komen te ontvallen.
- 4.11 Appellant de kerkenraad van de Gereformeerde Kerk te L. stelt dat kerkelijke betrokkenheid in de nieuwe regeling gestraft wordt. Uit niets blijkt dat zulks het geval is. De nieuwe regeling is gebaseerd op het inkomstenprincipe en niet op het uitgangspunt van ledental. Elk van deze systemen heeft zijn eigen voor- dan wel nadelen, waarbij is getracht tot een zo evenwichtig mogelijke nieuwe regeling te komen.
- 4.12 Appellant de kerkenraad van de Gereformeerde Kerk L. bestrijdt de conclusie van Rapport H3, dat de gereformeerden per lid het minste bijdragen omdat zulks berekend zou zijn op grond van de oude quotisatieregeling. Nog daargelaten dat deze grond zich niet tegen het bestreden besluit zelf richt, lijkt de betreffende commissie met deze cijfermatige benadering de heersende opvatting over de offervaardigheid van gereformeerden bewust te hebben willen nuanceren.
- 4.13 Terzake de positie van kleine gemeenten (300 leden of minder) is de "reductieregeling voor kleine gemeenten" voorgesteld en aanvaard, welke beoogt voorzieningen te treffen voor gemeenten, die ingevolge de toepassing van de uitvoeringsregeling in ernstige financiële moeilijkheden geraken. De begrenzing van het aantal leden is door de synode binnen het kader van haar beleidsvrijheid genomen. De synode zegt toe in een vroegtijdig stadium voor de afloop van de regeling (1 januari 2007) te bezien of de regeling zal worden voortgezet en zo ja, in welke vorm.
- 4.14 De door appellant de kerkenraad van de Gereformeerde Kerk te L. voorgestelde budgetneutrale berekeningsmethode (naar aanleiding van 5.2.d) gaat nu juist uit van bestaande heffingen, die in de nieuwe quotiseringsregeling hun gelding hebben verloren. Aan de voorgestelde berekenings-methode is geen argument te ontleen, dat de synode Franeker tezamen met de andere kerken tot een zodanige afweging binnen haar beleidsvrijheid is gekomen, dat zulks apert onredelijk zou zijn.
- 4.15 Appellant de kerkenraad van de Gereformeerde Kerk te H. stelt zich op het standpunt, dat de berekening van quota op grond van ledentallen eenvoudiger en goedkoper is en dat de opgave van inkomsten door de kerken fraudegevoeliger is. Het generale college is van mening, dat ook hier geldt dat de mede door de synode Franeker tot stand gebrachte regeling voor de medefinanciering van het bovenplaatselijk werk valt binnen de beleidsvrijheid, die de synode terzake toekomt. Dat op basis van het solidariteitsbeginsel gekozen is voor een heffing op basis van inkomsten brengt niet met zich mede, dat het uitgangspunt dermate onredelijk is dat de regeling vernietigd zou moeten worden. Hetzelfde geldt voor de niet nader

- onderbouwde stelling, dat de regeling fraudegevoeliger zou zijn dan quotering op basis van ledentallen.
- 4.16 Appellant de kerkenraad van de Gereformeerde Kerk te H. wijst op de verschillen, die bestaan in de toezeggingen per lid binnen de Gereformeerde Kerken in Nederland en de Nederlandse Hervormde Kerk bij de actie Kerkbalans om te onderbouwen dat de Gereformeerde Kerken bij een quotaheffing op grond van inkomsten voor veel hogere lasten komen te staan. Het generale college stelt vast, dat bij de tot stand gebrachte regeling alle inkomstensoorten betrokken worden, teneinde te voorkomen dat er grote verschillen per gemeentelid ontstaan. Aan de gegevens van Kerkbalans komt voor vergelijking met de nieuwe heffing geen waarde toe.
- 4.17 Appellant de kerkenraad van de Gereformeerde Kerk te H. is voorts van mening, dat er geen serieus onderzoek is gedaan naar andere quotisatiesystemen. Uit commissierapport H3 blijkt dat wel degelijk andere financiële systemen zijn beoordeeld en daarmee proefberekeningen zijn uitgevoerd. Daaruit is gebleken dat het systeem waartoe nu besloten is, met aanvullende maatregelen het dichtst bij de doelstelling komt die de synode zich had gesteld.
- 4.18 De vrees, die appellant de kerkenraad van de Gereformeerde Kerk te H. uitspreekt, dat de nieuwe regeling zal leiden tot bezuiniging op gemeenteopbouw en/of pastoraat gaat voorbij aan de in het leven geroepen Uitvoeringsregeling, waarbij de tekst van artikel 1.8 zich niet alleen richt tot kleine gemeenten. Het komt het generale college voor dat er een adequate regeling is getroffen voor gemeenten, die ten gevolge van de nieuwe regelingen in ernstige financiële moeilijkheden komen, zodat op voorhand aan de door appellant de kerkenraad van de Gereformeerde Kerk te H. geuite vrees niet een dermate gewicht toegekend kan worden, dat zulks de gekozen regeling apert onredelijk maakt.
- 4.19 Het generale college acht het bestreden besluit niet in strijd met de bepalingen van de gereformeerde kerkorde die voor 1 mei 2004 van toepassing waren en evenmin is door het besluit het welzijn van de kerk geschaad of appellanten onrecht aangegaan, zodat het bestreden besluit in stand dient te blijven.
5. Beslissing
- 5.1 Het generale college
- bevestigt het bestreden besluit;
 - bepaalt dat de kosten van de behandeling van de appèlschriften, voor zover het generale college betreffende, komen voor rekening van de kerk.

Aldus gewezen op 18 november 2004

door mw mr M.G.J. Parkins-de Vin, mr G.H. Bunt, mr H.W.A. Haeck, ds J. Fockens, mw ds T.K. van Dam

06/04 S

De voorzitter van het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen heeft kennisgenomen van:

- het beroepschrift van 22 mei 2004, aangevuld bij brief van 29 juni 2004, van [appellant], gericht tegen de besluiten van de classis [...] van de Gereformeerde Kerken in Nederland (hierna: de classis) van 29 april 2004 tot niet-ontvankelijkverklaring, respectievelijk afwijzing van de revisieverzoeken van appellant van 17 februari en 23 mei 2003 betreffende diens losmaking als predikant van de gereformeerde kerk te [...];
- het verzoek van [appellant] van 29 juni 2004 aan de voorzitter om een spoedvoorziening te treffen, inhoudende 1) een opdracht aan de gemeente [...] om, in afwachting van de uitspraak van een arbitragecommissie, alle huidige gelden beschikbaar te houden voor de financiële aanspraken van [appellant] en 2) het opleggen van een verplichting aan voornoemde gemeente om aan [appellant], bij wijze van voorschot op definitieve schadevergoeding danwel onderhoudsbijdrage of traktement, een bedrag van € 1.500 per maand te betalen vanaf de datum van losmaking tot aan de datum van een uitspraak van zodanige arbitrage commissie;
- de reactie van de classis van 13 juli 2004 op het verzoek om spoedvoorziening.

Beoordeling

1. De voorzitter leest het verzoek aldus dat met “de gemeente [...]” bedoeld wordt de gereformeerde kerk te [...] c.q. haar rechtsopvolger in de Protestantse Kerk in Nederland. Deze is evenwel geen partij in de onderhavige beroepsprocedure, die gericht is tegen de besluiten van de classis om de revisieverzoeken van appellant niet in te willigen.
2. Evenmin is, naar voorlopig oordeel van de voorzitter, gebleken van enige kerkordelijke bepaling op grond waarvan de classis zou kunnen worden verplicht tot betaling van een vergoeding aan een predikant terzake van een losmakingsbesluit als in beroep aan de orde, dan wel tot het aan de plaatselijke kerkelijke gemeente opleggen van betaling van zo'n vergoeding, naast de kerkordelijk voorgeschreven financiële voorziening, die – naar niet in geschil is – aan [appellant] is en wordt betaald.
3. De voorzitter heeft op grond van de kerkorde tenslotte geen bevoegdheid om partijen te verplichten tot nakoming van de door [appellant] gestelde civielrechtelijke overeenkomst, wat daarvan ook zij, betreffende aanvullende schadevergoeding.
4. Het voorgaande leidt tot de slotsom dat het verzoek dient te worden afgewezen. Daarmee wordt vooruitgelopen op de beslissing van het generale college op het door [appellant] ingediende beroepschrift.

Beslissing

De voorzitter van het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen wijst het verzoek om spoedvoorziening af.

Gedaan te 's-Gravenhage op 23 augustus 2004
door mw mr M.G.J. Parkins-de Vin, voorzitter.

05/04 – 06/04

Uitspraak op de beroepschriften van [appellant].1. Procedure

1. Op 10 mei 2004 is bij het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen (hierna: 'het college') ingekomen een beroepschrift, gedateerd 7 mei 2004 van [appellant] tegen het besluit van de Particuliere Synode van [...] (nader te noemen: 'PS') gedateerd 31 maart 2004, tot afwijzing van zijn revisieverzoek van 2 oktober 2003 (rolnummer 05/04); op 29 juni 2004 is ingekomen een beroepschrift van [appellant] van 22 mei 2004 tegen het besluit van de Classis [...], gedateerd 28 april 2004, verzonden 29 april 2004, tot niet-ontvankelijk verklaring, respectievelijk afwijzing van de revisieverzoeken van 17 februari en 23 mei 2003 betreffende zijn losmaking als predikant van de gereformeerde kerk te [...] (rolnummer 06/04).
2. De producties behorende bij het beroepschrift van 7 mei 2004 zijn bij schrijven van 16 juni 2004 door het college ontvangen op 17 juni 2004. De producties behorende bij het beroepschrift van 22 mei 2004 zijn ontvangen op 29 juni 2004. De producties zijn doorgenummerd van 1 tot en met 24.
3. De Classis heeft zich bij brieven van 13 juli 2004 en 31 augustus 2004 tegen het beroep van 22 mei 2004 verweerd. De PS heeft bij brief van 2 augustus 2004 naar aanleiding van het beroep van 7 mei 2004 een reactie gezonden.
4. De zaak is mondeling behandeld op een zitting van het college van 6 oktober 2004, alwaar partijen zijn verschenen.
[Appellant] is in persoon verschenen, vergezeld door zijn raadslieden;
namens de Classis zijn verschenen: mevrouw T., ds G.B. en ds D. (adviseur);
namens de kerkenraad van de wijkgemeente van de protestantse gemeente in wording te [...] zijn verschenen: mevrouw P. en de heer E.. Door de gemachtigde van [appellant] zijn pleitnotities overgelegd.

2. De bestreden besluiten en de daartegen aangevoerde bezwaren

1. De PS heeft bij besluit van 31 maart 2004 onder kennisneming van de situatie in de gereformeerde kerk van [...] het revisieverzoek van [appellant] van 2 oktober 2003 afgewezen. Hierbij heeft [appellant] aan de PS revisie verzocht van haar besluit van 25 augustus 2003, waarbij verzoeken van [appellant] tot corrigeren van het optreden van ds E. en ds D. tijdens het gemeenteberaad op 19 februari 2003 in [...] niet zijn gehonoreerd.
2. Van dit besluit heeft [appellant] aan het college vernietiging verzocht onder verklaring dat ds E. en ds D. tijdens het gemeenteberaad van 19 februari 2003 niet juist hebben gehandeld, welk handelen heeft geleid tot het PS-besluit van 29 januari 2003 inhoudende de vernietiging van het besluit van 6 mei 2002 van de kerkenraad van [...] naar aanleiding van het verzoek om losmaking.
3. De Classis heeft bij besluit van 28 april 2004 besloten tot niet-ontvankelijk-verklaring, respectievelijk afwijzing van de revisieverzoeken van [appellant] van 17 februari en 23 mei 2003, betreffende diens losmaking als predikant van de gereformeerde kerk te [...].
4. Van dit besluit heeft [appellant] eveneens vernietiging verzocht onder gelijktijdig verzoek dit beroepschrift gevoegd te behandelen met het beroepschrift van 7 mei 2004 vanwege de onderlinge samenhang en verwevenheid.
5. [Appellant] heeft daarbij verzocht om de onderhandelingen over een aanvullende schadevergoeding bovenop de wachtgeldregeling te heropenen, althans een schadevergoeding vast te stellen al dan niet door instelling en benoeming van een arbitragecommissie die op onafhankelijke wijze de hoogte van de schade na losmaking zou moeten vaststellen bovenop de wachtgeldregeling. Hierbij heeft [appellant] aangevoerd dat hij erop mocht vertrouwen dat de kerkenraad zou dooronderhandelen en de Classis de losmaking niet zou uitspreken voordat een regeling was getroffen, althans dat uitvoering zou worden gegeven aan een civielrechtelijke overeenkomst over een aanvullende schadevergoeding bovenop de wachtgeldregeling.

3. Beoordeling

1. Het college zal allereerst de vraag beantwoorden of het besluit tot losmaking in redelijkheid had kunnen worden genomen zonder een aanvullende financiële regeling te treffen.
2. Het college heeft ten aanzien daarvan vastgesteld dat uit de overgelegde stukken en hetgeen tijdens de mondelinge behandeling is aangevoerd niet kan worden afgeleid dat de totstandkoming van een aanvullende financiële regeling voorwaarde is geweest voor de losmaking. De Classis heeft bij de totstandkoming van het losmakingsbesluit voorgesteld om

- [appellant] door middel van een aanvullende vergoeding tegemoet te komen, doch heeft het totstandkomen van een regeling hierover niet als voorwaarde aan haar besluit verbonden.
3. Ook [appellant] heeft in zijn beroepschrift het losmakingsbesluit niet aan de orde gesteld.
 4. Gelet hierop is het college van oordeel dat het overleg met betrekking tot de financiële tegemoetkoming, waarin de Classis een poging heeft gedaan [appellant] door middel van een aanvullende vergoeding tegemoet te komen, geen voorwaarde was voor losmaking. Het college zal daarom van de rechtmatigheid van het besluit uitgaan. Dat de Classis heeft aangevoerd dat zij vanuit compassie [appellant] tegemoet heeft willen komen, moet als een onverplicht gebaar worden aangemerkt.
 5. Niet is gebleken dat partijen in het kader van de beëindiging van hun betrekkingen hebben gesproken over bedragen zoals [appellant] deze voor ogen heeft gehad. Het begrip 'redelijk en billijk' dient te worden gezien vanuit de verwachtingspatronen welke vanuit de wachtgeldregeling in de kerkorde naar voren kunnen komen. Voorzover de Classis enige extra financiële tegemoetkoming aan de orde heeft gesteld, is er niet gesproken over het totstandkomen van een financiële regeling in de zin van aanvulling tot het niveau van het laatstgenoten traktement van de predikant of volledige vergoeding van door hem gestelde schade, maar slechts van een suggestie aan de kerkenraad om te bezien of aan de belangen van [appellant] op enigerlei wijze tegemoet zou kunnen worden gekomen.
 6. Het een en ander zou anders zijn indien tussen partijen terzake civielrechtelijke afspraken zouden zijn gemaakt, respectievelijk sprake zou zijn van een zodanig opgewekt vertrouwen, dat [appellant] hieruit had kunnen afleiden dat het door de kerkenraad aangeboden bedrag niet als een behoorlijke financiële tegemoetkoming boven de wachtgeldregeling kon worden aangemerkt. Doch daarvan is het college niet gebleken. Het een en ander laat onverlet dat het partijen vrij staat hierover de civiele rechter te adiëren.
 7. Het college constateert op grond van het bovenstaande dat het besluit voldoende is gemotiveerd, respectievelijk voldoet aan de eisen van een behoorlijk besluit. Het voorgaande leidt ertoe dat de beroepen van [appellant] ongegrond zijn.
4. Beslissing
- 4.1 Het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen in de protestantse kerk in Nederland:
- bevestigt de tussen partijen gegeven besluiten van de Particuliere Synode van [...] van 31 maart 2004 en de Classis [...] van 28 april 2004;
 - bepaalt dat de kosten van behandeling van deze zaak – voorzover het generale college betreffende – komen voor rekening van de kerk.

Aldus gewezen op 31 januari 2005

door mevrouw M.G.J. Parkins-de Vin, mw mr J. Vijlbrief-van der Schaft, mr G.H. Bunt, ds J.C. Fockens, ds J. Vroegindeweyj.

07/04

Uitspraak op het bezwaarschrift van de kerkenraad hersteld hervormde gemeente te [...]

1. De procedure

- 1.1 Op 26 mei 2004 is bij het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen (hierna: het college) ingekomen het bezwaarschrift d.d. 19 mei 2004 van de kerkenraad van de hersteld hervormde gemeente te [...] (hierna ook: HHG), gericht tegen het besluit van de commissie van bijzondere zorg met betrekking tot de hervormde gemeenten (hierna: de Commissie) van 29 april 2004, waarbij de Commissie voorlopige maatregelen en voorzieningen heeft getroffen met betrekking tot de samenstelling van de kerkenraad, de te benoemen consulent, de vermogensrechtelijke positie van de hervormde gemeente te [...], het gebruik van kerkgebouw en verenigingsgebouw, de geldwervingsacties en de ledenadministratie.
- 1.2 De HHG heeft bij ongedateerde brief, door het generale college ontvangen op 6 januari 2006, dit bezwaarschrift nader toegelicht.
- 1.3 De Commissie heeft op 24 januari 2006, door het generale college ontvangen op 28 februari 2006, een verweerschrift ingediend onder overlegging van 25 bijlagen.
- 1.4 Op 29 juni 2006 heeft een hoorzitting plaatsgevonden waarbij namens de kerkenraad van de hersteld hervormde gemeente te [...] aanwezig waren de heer V. (ouderling), ds X., en de heer B. (scriba). Namens de commissie van bijzondere zorg met betrekking tot de hervormde gemeenten waren aanwezig A., B. en C.
- 1.5 Tijdens de hoorzitting hebben beide partijen pleitnota's overgelegd.

2. Bezwaren

- 2.1 De bezwaren van de HHG komen er -zakelijk weergegeven- op neer dat de Commissie op geen enkele wijze rekening heeft gehouden met de belangen van de HHG, respectievelijk dat er van medegebruik van de gebouwen, waaronder het verenigingsgebouw niets is terecht gekomen. Voorts richten de bezwaren zich tegen de handelwijze van de Commissie na het besluit van 29 april 2004, meer in het bijzonder dat er nog altijd geen definitieve regeling tot stand is gekomen krachtens het bepaalde in overgangsbepaling 33 van de Kerkorde van de Protestantse Kerk in Nederland (PKO), waarin recht wordt gedaan aan de positie van de HHG.

3. Feitelijke uitgangspunten

- 3.1 Nadat de kerkenraad van de hervormde gemeente te [...] in of omstreeks december 2003 had besloten geen deel uit te gaan maken van de Protestantse Kerk in Nederland heeft een tweetal kerkenraadsleden en het zogeheten "Comité Geloof, Hoop en Liefde" van de hervormde gemeente te [...] zich gewend tot de Commissie met het verzoek om met de grootst mogelijke spoed voorzieningen te treffen binnen de hervormde gemeente, gericht op het voortbestaan van deze gemeente binnen de Protestantse Kerk in Nederland.
- 3.2 Op 2 maart 2004 heeft de Commissie de kerkenraad verzocht om te komen tot een gesprek, mede om gezamenlijk de mogelijkheden te onderzoeken om deel te blijven uitmaken van de Protestantse Kerk in Nederland, welk verzoek de kerkenraad bij brief van 9 maart 2004 heeft afgewezen.
- 3.3 Ook een tweede verzoek van de Commissie heeft niet tot een gesprek geleid, omdat de kerkenraad van de hervormde gemeente [...] slechts bereid was tot een gesprek onder een zestal randvoorwaarden, waaronder de ontkenning van de kerkordelijke status van de Commissie. Ook een derde poging van de Commissie tot overleg is op grond van dezelfde gestelde voorwaarden mislukt. Wel heeft de Commissie voor de gemeente een voorlichtingsbijeenkomst gehouden op 28 april 2004. Doordat een meerderheid van de toenmalige kerkenraad weigerde hieraan medewerking te verlenen heeft deze plaatsgevonden in het dorps huis [...] te [...].
- 3.4 De Commissie heeft bij besluit van 29 april 2004 voorlopige maatregelen en voorzieningen getroffen. In dit besluit is tevens verwezen naar de pogingen om met de HHG in gesprek te komen en is de reden vermeld waarom dit gesprek niet heeft plaatsgehad.
- 3.5 In dit besluit is, zakelijk weergegeven, in afwachting van een definitieve regeling, vastgesteld dat het vermogen alsmede de beschikking over en het beheer van de kerkelijke goederen blijven toebehoren aan de hervormde gemeente te [...] en haar diaconie. Tevens is bepaald dat het kerkgebouw en het verenigingsgebouw ter beschikking blijven staan van de hervormde gemeente. Voorts is aan de HHG het medegebruik van het verenigingsgebouw aangeboden ten behoeve van het houden van bijeenkomsten.
- 3.6 Toen bleek dat de kerkenraad van de HHG weigerde uitvoering te geven aan de voorlopige maatregelen en voorzieningen, alsmede weigerde de gebouwen ter beschikking te stellen van de hervormde gemeente, heeft de hervormde gemeente te [...] en haar diaconie een

voorzieningenprocedure bij de burgerlijke rechter aanhangig gemaakt tegen de HHG. Op grond van het in deze zaak gewezen vonnis diende de HHG het gebruik van de eigendommen van de hervormde gemeente alsnog ter beschikking te stellen aan de hervormde gemeente. In reconventie werd de hervormde gemeente geboden om naar redelijkheid en billijkheid te onderhandelen met de HHG om te komen tot werkbare afspraken ten aanzien van het medegebruik van de gebouwen.

- 3.7 In dit kader heeft de hervormde gemeente een voorstel gedaan tot medegebruik van het verenigingsgebouw [...] op nader af te spreken tijden en voorwaarden. Op dit voorstel heeft de HHG evenwel niet gereageerd. Vanaf 22 augustus 2004 heeft zij haar erediensten gehouden in het kerkgebouw van de gereformeerde gemeente te [...]. De andere kerkelijke activiteiten vinden plaats in het gebouw van de [...]vereniging te [...].
- 3.8 Ook in een daarna gehouden mediation binnen het kader van de door de voorzieningenrechter gegeven opdracht bleek het niet mogelijk tot werkbare afspraken te komen over het medegebruik van het kerkgebouw en/of het verenigingsgebouw.
- 3.9 Tijdens de hoorzitting van het college heeft de HHG aangegeven dat zij nog steeds het gebruik om niet heeft van het kerkgebouw van de gereformeerde gemeente te [...]. Voor de overige kerkelijke activiteiten kan zij gebruik maken van het gebouw van de plaatselijke [...]vereniging. Tevens is gebleken dat de HHG niet voornemens is deze situatie op korte termijn te veranderen.

4. Beoordeling

1. Het bezwaar van de HHG dat de Commissie op geen enkele wijze rekening heeft gehouden met de belangen van de HHG, waaronder haar belang bij medegebruik van het verenigingsgebouw acht het college feitelijk onjuist. Uit de onder 3 weergegeven feiten en omstandigheden blijkt evident dat de Commissie de HHG in voldoende mate heeft aangeboden, tegen een redelijke vergoeding, om erediensten en verenigingswerk in het verenigingsgebouw van de hervormde gemeente voort te zetten om zo te komen tot "nieuw kerkelijk leven", buiten de Protestantse Kerk in Nederland.
2. Het is, anders dan de HHG in haar bezwaren aangeeft de HHG zelf geweest die elk redelijk overleg met de Commissie en de kerkenraad te [...] over medegebruik van gebouwen e.a. heeft verhinderd. Ook na ontruiming van de gebouwen, na rechterlijke tussenkomst, heeft de HHG geen reactie gegeven op het aanbod van de hervormde gemeente tot medegebruik van deze gebouwen.
3. Het generale college overweegt voorts dat de HHG bij de behandeling van haar bezwaren tegen het besluit van 29 april 2004 ook geen belang meer heeft, nu zij zelf te kennen heeft gegeven er de voorkeur aan te geven het huidige gebruik van het kerkgebouw van de gereformeerde gemeente te [...] en het gebruik van het gebouw van de ijsvereniging in afwachting van een definitieve regeling te willen voortzetten.
4. Het college overweegt ten aanzien van de overige bezwaren van de HHG die gericht zijn tegen de handelwijze van de Commissie na het besluit van 29 april 2004, zoals verwoord onder 2.1, dat deze, gelet op de onder 3 weergegeven feiten en omstandigheden, geen doel kunnen treffen.
5. Ten overvloede merkt het generale college op dat ter zitting door de Commissie is bevestigd dat thans aan de randvoorwaarden voor de definitieve regeling krachtens overgangsbepaling 33 PKO is voldaan. Over de situatie met betrekking tot het ledenbestand en de lijst van leden die bij de SMRA zijn aangemeld voor uitschrijving bestaat voldoende duidelijkheid. Weliswaar is er nog een discussie over de betaling door de HHG van een bedrag ad € 50.000,-, doch dit bedrag, zo heeft de Commissie tijdens de hoorzitting verklaard, kan zonodig als onderdeel in de definitieve voorziening worden meegenomen. Bij de behandeling van dit bezwaar heeft de HHG derhalve evenmin nog een belang.

5. Beslissing

1. Het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen:
 - verklaart de bezwaren ongegrond;
 - bevestigt het besluit van de commissie van bijzondere zorg met betrekking tot de hervormde gemeente van 29 april 2004;
 - bepaalt dat de kosten van de behandeling van deze zaak – voorzover het generale college betreffende – komen voor rekening van de kerk.

Aldus gewezen op 25 oktober 2006 door mw mr M.G.J. Parkins-de Vin, mw mr J. Vijlbrief-van der Schaft, mr G.H. Bunt, mw mr J.C. Nouwt, ds J.C. Fockens, ds J. Vroegindewij.

08/04

Uitspraak op het beroepschrift van het breed moderamen van de classicale vergadering [...] [appellant]

1. De procedure

- 1.1 Op 28 mei 2004 is bij het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen binnengekomen een beroepschrift van 27 mei 2004 van [appellant] tegen de op 28 april 2004 gegeven beslissing van de commissie als bedoeld in ordinantie 13-30 van de kerkorde van de Nederlandse Hervormde Kerk (hierna: de commissie 13-30) met betrekking tot losmaking van de band tussen de hervormde gemeente te [...] (hierna: de gemeente) en ds [...] (hierna: de predikant).
- 1.2 De predikant heeft zich bij brief van 5 juni 2004, met bijlage, aangevuld bij brief van 23 juli 2004, met bijlagen, tegen het beroep verweerd.
- 1.3 De mondelinge behandeling heeft plaatsgevonden ter zitting van het generale college van 24 november 2004.
Aldaar zijn verschenen:
- namens [appellant]:
dhr G., ds D. en ds O.;
- de predikant en zijn raadsman.
[Appellant] heeft een pleitnota overgelegd.
- 1.4 Het generale college heeft voorts kennisgenomen van de stukken die de commissie 13-30 ter beschikking stonden en van brieven van leden van de gemeente die tevens aan partijen zijn toegezonden.

2. De procedure bij de commissie 13-30

- 2.1 Bij brief van 26 januari 2004 heeft het breed moderamen van de toenmalige provinciale synode [...], handelend als breed moderamen van de provinciale kerkvergadering [...], gehoord [appellant] en de visitatoren-provinciaal, aan de commissie 13-30 meegedeeld dat er ernstig bezwaar bestaat tegen de verdere ambtsbediening van de predikant in de gemeente en het bezwaar ter behandeling aan die commissie voorgelegd.
- 2.2 Bij beslissing van 28 april 2004 heeft de commissie 13-30 – na afzonderlijk gehoor van de predikant en zijn raadsman, respectievelijk de kerkenraad van de gemeente en van de gereformeerde kerk te [...] en het college van kerkvoogden van de gemeente – geoordeeld dat er geen reden is voor het losmaken van de band tussen gemeente en predikant. Aan die beslissing heeft de commissie 13-30 ten grondslag gelegd dat de predikant geen reële kans heeft gekregen om terug te keren in de gemeente na een uitspraak van de generale commissie voor het opzicht van 10 juli 2003.

3. De gronden van het beroep; het verweer van de predikant

- 3.1 [Appellant] legt aan het beroep ten grondslag dat de ernst van de situatie in de gemeente moet leiden tot losmaking van de band tussen gemeente en predikant. Het voert daartoe aan – samengevat weergegeven – dat zowel de kerkenraad van de gemeente als de gezamenlijke kerkenraad van het samenwerkingsverband van de gemeente met de gereformeerde kerk van [...] innerlijk verdeeld zijn over de terugkeer van de predikant, dat een aanzienlijk aantal kerkelijke medewerkers en vrijwilligers de beëindiging van hun werkzaamheden hebben aangekondigd in geval van zo'n terugkeer en dat voornoemd samenwerkingsverband in geval van terugkeer van de predikant onder druk zal komen te staan.
- 3.2 De predikant betoogt dat de in het beroepschrift genoemde aantallen voor- en tegenstanders van zijn terugkeer niet juist zijn, dat het merendeel van de gemeente zijn terugkeer steunt en dat een losmaking geen recht doet aan de omstandigheid dat hij, naar hij stelt, door de uitspraak van de generale commissie voor het opzicht is vrijgesproken.

4. Beoordeling

- 4.1 Het generale college stelt voorop dat een beslissing tot losmaking van de band tussen een gemeente en haar predikant wegens gerezen bezwaren tegen diens verdere ambtsbediening geen oordeel inhoudt over de vraag of en in hoeverre de predikant ten aanzien van de verbreking van die band een verwijt treft. Volgens de jurisprudentie van de generale commissie voor de behandeling van bezwaren en geschillen in de Nederlandse Hervormde Kerk over ordinantie 13-30 HKO kan ontheffing op de voet van dat artikel geschieden onafhankelijk van de vraag of de betrokken predikant enig verwijt treft. Dit laatste geldt evenzeer ten aanzien van de in ordinantie 3-20 PKO voorziene ontheffing van een predikant van zijn werkzaamheden in een gemeente wegens de omstandigheid dat hij of zij deze niet

- langer met stichting kan dienen. In laatstgenoemd artikel, dat met ingang van 1 mei 2004 in werking is getreden, is immers bepaald dat ontheffing kan plaatsvinden indien in een gemeente spanningen rijzen door oorzaken gelegen bij de gemeente of in de persoon van de betrokken predikant of door andere oorzaken.
- 4.2 Uit de stukken en het ter zitting van het generale college over en weer besprokene, komt naar voren dat in de gemeente [...] conflicten zijn gerezen en ernstige verdeeldheid is ontstaan omtrent de mogelijkheden voor een vruchtbare samenwerking tussen de predikant en de gemeente in de toekomst.
- Tussen partijen is niet in geschil dat deze verdeeldheid en conflicten in de loop van 2001 zijn ontstaan en dat zij bestaan zowel bij ambtsdragers als bij andere gemeenteleden. Uit hetgeen beide partijen hebben aangevoerd en uit de aan het generale college ingezonden brieven van gemeenteleden – zowel ambtsdragers als anderen – blijkt dat deze verdeeldheid en conflicten ook binnen de kerkelijke colleges en commissies bestaan en dat de spanningen in de gemeente omtrent de mogelijkheden voor de predikant om aldaar in de toekomst te functioneren, hoog zijn opgelopen.
- Daaraan doet niet af dat partijen van mening verschillen over de preciese aantallen van voor- en tegenstanders van de terugkeer van de predikant.
- 4.3 Voorts is, naar ter zitting is vastgesteld, een na de beslissing van de commissie 13-30 gedaan voorstel van [appellant] aan de kerkenraad en de predikant om te trachten door middel van mediation overeenstemming te bereiken over de terugkeer van de predikant, door laatstgenoemde afgewezen. Namens de predikant is tenslotte medegedeeld dat de tegenstellingen binnen de gemeente inmiddels zo groot zijn dat het bijna onmogelijk is partijen bij elkaar te brengen.
- 4.4 Gelet op al het voorgaande komt het generale college tot het oordeel dat er geen reëel perspectief is op een wezenlijke verbetering in de betrekkingen tussen de predikant en de gemeente als geheel en dat aldus sprake is van een situatie waarin de predikant de gemeente waaraan hij thans verbonden is niet langer met stichting kan dienen.
- Gelet op het in 4.1 overwogene zal het generale college niet treden in de – door de diverse betrokkenen verschillend beantwoorde – vraag in hoeverre de predikant een verwijt valt te maken van deze situatie.
- 4.5 Uit het vooroverwogene volgt dat er grond is om een termijn te bepalen binnen welke de predikant de gelegenheid heeft zich door het aanvaarden van een beroep of door een verzoek om ontheffing van het ambt naar dit oordeel te voegen. Indien de predikant van die termijn geen gebruik maakt, zal hij na ommekomst daarvan worden losgemaakt van de gemeente.
- 4.6 In aanmerking genomen enerzijds de aard, omvang en duur van de gerezen verdeeldheid in de gemeente en de belemmeringen tengevolge daarvan voor de voortgang van het gemeentelven en anderzijds het belang van de predikant om zich voldoende voor te kunnen bereiden op het aanvaarden van werkzaamheden elders, zal het generale college bedoelde termijn vaststellen in die zin dat de predikant, indien hij zich niet naar bedoeld oordeel voegt, per 1 juni 2005 wordt ontheven van zijn werkzaamheden en wordt losgemaakt van de gemeente. Het generale college gaat er daarbij vanuit dat [appellant] zal bevorderen dat de betrekkingen tussen de predikant en de gemeente op waardige wijze zullen worden beëindigd.
- 4.7 Een en ander leidt ertoe dat het beroep gegrond is en de beslissing van de commissie 13-30 niet in stand kan blijven.
- 4.8 Gelet op het bepaalde in artikel 10-2 van de Generale regeling kerkelijke rechtspraak zal het generale college de zaak voor het overige verwijzen naar het generale college voor de ambtsontheffing om met inachtneming van het bepaalde in artikel 29-4 van de Generale regeling predikantstraktementen vast te stellen welk deel van de kosten die de ontheffing van de predikant met zich brengt, voor rekening van de gemeente komt.
5. Beslissing
 Het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen
- vernietigt de beslissing van de commissie als bedoeld in ordinantie 13-30 HKO van 28 april 2004;
 - oordeelt dat de predikant de hervormde gemeente te [...] niet langer met stichting kan dienen en bepaalt dat aan de predikant een termijn verleend wordt tot 1 juni 2005, binnen welke hij zich naar dit oordeel kan voegen;
 - bepaalt dat de predikant, indien hij zich niet naar het oordeel voegt, per 1 juni 2005 wordt losgemaakt van die gemeente;
 - verwijst de zaak naar het generale college voor de ambtsontheffing om vast te stellen welk deel van de kosten die de ontheffing van de predikant met zich brengt, voor rekening van die gemeente komt;

- bepaalt dat de kosten van de behandeling van deze zaak, voorzover het generale college betreffende, komen voor rekening van de kerk.

Aldus gewezen op 31 januari 2005

door mw mr M.G.J. Parkins-de Vin, mw mr J. Vijlbrief-van der Schaft, prof.mr J. van Baars, ds J.C. Fockens, ds J. Vroegindeweyj.

O9/04

Uitspraak op het bezwaarschrift d.d.09 juni 2004 van de (gereformeerde) classis [...].

1. De procedure.

- 1.1 Op 10 juni 2004 is bij het generaal college binnen gekomen een bezwaarschrift, gedateerd 9 juni 2004, van de classis [...] (hierna:de classis) en gericht tegen het besluit van de kleine synode “om bij de vaststelling van de uitvoeringsregeling bij de uniforme quotisatieregeling de vergader- en administratiekosten van de classicale vergaderingen te dekken uit quotum en derhalve te laten lopen via de begrotingen van de regionale dienstencentra als ambtelijke kosten.” (hierna: het besluit).
- 1.2 In de – in verband met de vakantieperiode verlengde – reactietermijn is op 9 september 2004 binnengekomen een verweerschrift d.d. 8 september 2004 van het moderamen van de generale synode. Dit heeft tot een schriftelijke reactie, gedateerd 14 september 2004, van de zijde van de classis geleid, waarop het moderamen van de generale synode bij brief van 19 oktober 2004 nog kort heeft gerepliceerd.

2. De gronden van het bezwaar.

De classis is op daarvoor door haar aangevoerde gronden van mening dat het besluit ingaat tegen zowel de geest van de kerkorde en ordinantiën alsook tegen de letter van ordinantiën en met name tegen de ordinantiën 11-11-1, 11-12-1 en 11-14-1.

3. Beoordeling.

Op grond van de bovengenoemde stukken komt het generaal college tot de volgende beoordeling.

- 3.1. Het besluit is genomen in de vergadering van de kleine synode op 13 juni 2003. Bij brief van 08 juli 2003 heeft het hoofd van het Regionaal Dienstencentrum [...] het besluit aan de classicale penningmeesters bekend gemaakt en hun verzocht daarop actie te ondernemen. Volgens het bezwaar werd de classis op 27 mei 2004 door haar penningmeester op de hoogte gesteld van deze brief.
- 3.2. De classis had ondertussen op haar begroting voor 2004 een bedrag van € 700,- opgevoerd onder vermelding: “Vergoeding RDC: vergader- en administratie kosten”, waarbij als toelichting is gegeven dat met ingang van 1 januari 2004 ‘door het Landelijk Dienstencentrum (afd. Financiën) de AKA-quotum en diaconaal quotum rechtstreeks aan de kerken in rekening [wordt] gebracht’. Op basis van het besluit is in 2004 twee maal, in januari en in juli, een bedrag voor vergader- en administratiekosten aan de classis overgemaakt.
- 3.3. De termijn waarop een bezwaar tegen een besluit als het onderhavige kan worden ingediend bij het generaal college bedraagt dertig dagen na de dag waarop het besluit werd verzonden of na de dag waarop daarvan redelijkerwijs kennis had kunnen worden genomen.
- 3.4. Het bezwaar is bij het generaal college binnengekomen op 10 juni 2004, dat is elf maanden na de dagtekening van de verzending van het besluit, zijnde 8 juli 2003. Uit het feit dat in de classicale begroting voor 2004 het besluit met zoveel woorden als argument voor een concrete post wordt aangevoerd, blijkt dat de classis het bezwaar eerst vele maanden nadat zij het besluit had ontvangen en daarvan kennis had genomen en derhalve ruimschoots na ommekomst van de bezwaartermijn heeft ingediend. Nu de classis daarvoor geen rechtvaardigingsgronden heeft aangevoerd is deze termijnoverschrijding niet verschoonbaar.

4. Beslissing.

Het generaal college voor de behandeling van bezwaren en geschillen

- verklaart de classis niet ontvankelijk in haar bezwaar;
- bepaalt dat de kosten van de behandeling van deze zaak, voorzover het generale college betreffende, komen voor rekening van de kerk.

Aldus gedaan op 31 maart 2005

door mw mr M.G.J. Parkins-de Vin, mw mr J. Vijlbrief-van der Schaft, prof.mr. J. van Baars, ds J.C. Fockens, ds J. Vroegindewij.

12/04

Uitspraak op de bezwaren van ds X te [...] en 42 andere predikanten.

1. De procedure

1.1 Bij brief van 12 juli 2004, bij het generale college ingekomen op 13 juli 2004, heeft ds X. te [...], mede namens 40 andere predikanten, bezwaar gemaakt tegen de besluiten van de kleine synode van de Protestantse Kerk in Nederland (hierna: de kleine synode) van 9 juni 2004, verzonden op 14 juni 2004, betreffende de ontheffing van het ambt van predikant van de Protestantse Kerk in Nederland en de losmaking van de hervormde (wijk)gemeente waaraan zij waren verbonden, met ingang van 1 mei 2004.

1.2 Deze besluiten hebben betrekking op de volgende predikanten:

1. ds [...] te [...]
2. ds [...] te [...]
3. ds [...] te [...]
4. ds [...] te [...]
5. ds [...] te [...]
6. ds [...] te [...]
7. ds [...] te [...]
8. ds [...] te [...]
9. ds [...] te [...]
10. ds [...] te [...]
11. ds [...] te [...]
12. ds [...] te [...]
13. ds [...] te [...]
14. ds [...] te [...]
15. ds [...] te [...]
16. ds [...] te [...]
17. ds [...] te [...]
18. ds [...] te [...]
19. ds [...] te [...]
20. ds [...] te [...]
21. ds [...] te [...]
22. ds [...] te [...]
23. ds [...] te [...]
24. ds [...] te [...]
25. ds [...] te [...]
26. ds [...] te [...]
27. ds [...] te [...]
28. ds [...] te [...]
29. ds [...] te [...]
30. ds [...] te [...]
31. ds [...] te [...]
32. ds [...] te [...]
33. ds [...] te [...]
34. ds [...] te [...]
35. ds [...] te [...]
36. ds [...] te [...]
37. ds [...] te [...]
38. ds [...] te [...]
39. ds [...] te [...]
40. ds [...] te [...]
41. ds [...] te [...]

De predikanten, genoemd onder nrs. 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 14, 19, 22, 23, 24, 26, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 38, 39, 40 en 41 hebben tevens afzonderlijk brieven van dezelfde strekking als het bezwaarschrift van 12 juli 2004 ingezonden met betrekking tot het ieder van hen betreffende besluit.

De predikanten genoemd onder nr. 8 en 34 hebben bij brief van 12, respectievelijk 8 augustus 2004 hun bezwaar aangevuld.

1.3 Bij brief van 15 juli 2004, ingekomen bij het generale college op 16 juli 2004, heeft ds Y. te [...], en bij brief van 21 juli 2004, ingekomen bij het generale college op 24 juli 2004, heeft ds Z. te [...] bezwaar gemaakt tegen de hen betreffende besluiten van de kleine synode van 25 juni

- 2004, verzonden op 1 juli 2004. Deze besluiten hebben dezelfde strekking als de onder 1.1 vermelde besluiten van 9 juni 2004.
- 1.4 Bij brief, met bijlagen, van mr [...] van 7 december 2005 zijn de bezwaren aangevuld namens de onder 1.2 genoemde predikanten. Bij faxbericht van 17 mei 2006 heeft mr [...] meegedeeld dat deze aanvulling tevens betrekking heeft op het bezwaar van ds Y. Bij brief van 3 juni 2006 heeft ds Z. zijn bezwaar aangevuld.
 - 1.5 Bij brief van 9 mei 2006 heeft het moderamen van de generale synode (hierna: het moderamen-GS) namens de kleine synode gereageerd op de bezwaren van de onder 1.2 genoemde predikanten en ds Y.
Bij brief van 19 juni 2006 heeft het moderamen-GS een reactie ingezonden op het bezwaar van ds Z.
 - 1.6 De zaak is behandeld ter zitting van het generale college van 29 juni 2006. Aldaar zijn verschenen:
namens de onder 1.2 genoemde predikanten 1 t/m 31 en 33 t/m 41, namens de erven van ds [32] en namens ds Y. hun gemachtigde mr [...]; tevens ds [10] in persoon;
namens het moderamen-GS ds H. en mevrouw mr W.
Beide partijen hebben hun standpunt toegelicht aan de hand van ter zitting overgelegde pleitnotities.
Ds Z. is, met bericht van verhindering, niet verschenen.
2. De bestreden besluiten
 - 2.1 In de besluiten van 9 en 25 juni 2004 heeft de kleine synode de constatering overgenomen van de Commissie van bijzondere zorg met betrekking tot de hervormde gemeenten (hierna: de Commissie van bijzondere zorg) dat de betrokken predikanten hun dienstwerk als predikant van de Protestantse Kerk in Nederland, respectievelijk van de Nederlandse Hervormde Kerk die met ingang van 1 mei 2004 kerkrechtelijk en civielrechtelijk is opgegaan in de Protestantse Kerk in Nederland, met ingang van die datum hebben beëindigd. Deze constatering is gebaseerd op de omstandigheid dat de betrokken predikanten in woord, geschrift en/of door hun gedragingen hebben aangegeven geen lid en ambtsdrager te willen zijn van de Protestantse Kerk in Nederland en derhalve evenmin van een gemeente die deel uitmaakt van deze kerk.
 - 2.2 Op grond daarvan heeft de kleine synode, voor zover thans van belang, besloten dat de betrokken predikant met ingang van 1 mei 2004 is ontheven van het ambt van predikant van de Protestantse Kerk in Nederland en met ingang van diezelfde datum is losgemaakt van de hervormde (wijk)gemeente die met de vereniging van de Nederlandse Hervormde Kerk, de Gereformeerde Kerken in Nederland en de Evangelisch-Lutherse Kerk in het Koninkrijk der Nederlanden een gemeente van de Protestantse Kerk in Nederland is in de zin van artikel II-2 van de kerkorde van de Protestantse Kerk in Nederland.
 3. De bezwaren
 - 3.1 Bezwaarden voeren aan dat de kerkordelijke bepalingen met betrekking tot de ontheffing van een predikant van zijn ambt zijn geschonden. Zij betogen primair dat het besluit tot ontheffing getoetst dient te worden aan de bepalingen van de kerkorde van de Nederlandse Hervormde Kerk (hierna: de HKO) en dat het besluit qua totstandkoming en inhoud in strijd is met het bepaalde in ordinantie 13-30 HKO, met name de daarbij voorziene aanspraken op wachtgeld. Subsidiair betogen zij dat het besluit, indien het aan de kerkorde van de Protestantse Kerk in Nederland (hierna: de PKO) zou moeten worden getoetst, in strijd is met ordinantie 3-20 en 3-21 PKO.
 - 3.2 Voorts stellen bezwaarden dat het besluit is genomen in strijd met de bepalingen van het burgerlijk wetboek. Zij betogen daartoe dat de rechtsverhouding tussen predikant en gemeente is aan te merken als een arbeidsovereenkomst en dat niet is voldaan aan de daarvoor geldende bepalingen betreffende ontbinding en opzegging.
 - 3.3 Daarnaast voeren enkele bezwaarden, onder wie ds Z., aan dat hun bezwaar niet zozeer de ontheffing betreft als wel de wijze en termijn waarop die heeft plaatsgevonden; zij stellen dat daarbij onvoldoende rekening gehouden is met hun belangen.
 4. Beoordeling
 - 4.1 Ingevolge het besluit van de (generale) synoden van de Nederlandse Hervormde Kerk, de Gereformeerde Kerken in Nederland en de Evangelisch-Lutherse Kerk in het Koninkrijk der Nederlanden van 12 december 2003 – het verenigingsbesluit – zijn deze kerken met ingang van 1 mei 2004 verenigd tot de Protestantse Kerk in Nederland. Op grond van het verenigingsbesluit is per die datum (behoudens enige hier niet ter zake doende uitzonderingen) de kerkorde van de Protestantse Kerk in Nederland – de PKO – in werking getreden.

- De PKO kent geen bepaling die voorziet in toepassing van de HKO op een na 1 mei 2004 genomen besluit tot ontheffing van een predikant in omstandigheden als hier aan de orde.
- 4.2 Uit het voorgaande volgt dat de stelling van bezwaarden dat het besluit moet worden getoetst aan de bepalingen van de HKO niet opgaat.
- 4.3 Overgangsbepaling 102 bij de PKO luidt, voorzover thans van belang, dat de dienaren des Woords en predikanten als bedoeld in artikel IV HKO met ingang van 1 mei 2004 predikanten van de Protestantse Kerk in Nederland zijn als bedoeld in artikel V-3 en ordinantie 3-9 van de PKO.
- 4.4 Bezwaarden hebben gesteld, dan wel niet bestreden, dat zij besloten hebben niet mee te gaan naar de Protestantse Kerk in Nederland. Evenmin hebben zij de juistheid betwist van de in de bestreden besluiten vermelde feiten en omstandigheden op grond waarvan is geconstateerd dat zij hun dienstwerk binnen de Protestantse Kerk in Nederland met ingang van 1 mei 2004 hebben beëindigd, zoals het aanvaarden van het lidmaatschap van en/of het vervullen van ambtsverrichtingen en werkzaamheden in een ander kerkgenootschap – met name de Hersteld Hervormde Kerk –, het vermeld staan op een lijst van tot dat kerkgenootschap behorende gemeentepredikanten en het publiekelijk in woord en/of geschrift kennisgeven van het niet meegaan naar de Protestantse Kerk in Nederland.
- 4.5 Gelet op deze – aldus vaststaande – feiten en omstandigheden heeft de kleine synode mogen concluderen dat bezwaarden zich hebben onttrokken aan de Protestantse Kerk in Nederland en de daartoe behorende gemeenten. Van een ontheffing op initiatief van een kerkelijk lichaam wegens ongeschiktheid om de gemeente binnen de Nederlandse Hervormde Kerk (voor 1 mei 2004) en binnen de Protestantse Kerk in Nederland (na die datum) te dienen is geen sprake. Dit brengt mee dat het betoog van bezwaarden dat de ontheffingsprocedure van ordinantie 13-30 HKO c.q. ordinantie 3-20 en 3-21 PKO had moeten worden gevolgd, niet opgaat.
- 4.6 Evenmin kunnen bezwaarden gevolgd worden in hun betoog dat de bepalingen van het burgerlijk wetboek met betrekking tot opzegging c.q. ontbinding van een arbeidsovereenkomst hadden moeten worden toegepast.
- Vooropgesteld wordt dat het in de HKO, respectievelijk de PKO vervatte stelsel van regels betreffende de verhouding tussen de predikant en de kerk c.q. gemeente naar het oordeel van het generale college onvoldoende aanknopingspunten biedt om deze als arbeidsovereenkomst aan te merken. Ook bezwaarden hebben die verhouding aanvankelijk kennelijk niet als zodanig opgevat, nu zij – naar ter zitting van het generale college is gebleken – geen civielrechtelijke stappen hebben genomen teneinde het in dat geval in hun visie voorliggende ontslagbesluit te bestrijden.
- Voorts kan, ongeacht de kwalificatie van bedoelde verhouding, een beroep op de civielrechtelijke bepalingen over opzegging en ontbinding van een arbeidsovereenkomst bezwaarden niet baten, omdat zij – naar uit het vorenoverwogene blijkt – de verhouding met de tot de voorheen tot de Nederlandse Hervormde Kerk en vanaf 1 mei 2004 tot de Protestantse Kerk in Nederland behorende gemeente zelf hebben beëindigd.
- 4.7 Voor de ontheffing tengevolge van het zich onttrekken aan de Protestantse Kerk in Nederland geldt voorziening 1 van de commissie van overgang die is getroffen op grond van artikel 26.c van de overgangsbepalingen bij de PKO. De daarin neergelegde procedure voorziet in een schriftelijke mededeling van de Commissie van bijzondere zorg aan de predikanten betreffende de door haar geconstateerde beëindiging van het dienstwerk door de predikant als predikant van de Protestantse Kerk in Nederland en het bieden van gelegenheid aan die predikant om daarop binnen veertien dagen te reageren, waarna een rapport van bevindingen wordt uitgebracht door de Commissie van bijzondere zorg aan de kleine synode. Er is geen grond voor het oordeel dat deze procedure onzorgvuldig is. Ook overigens is geen sprake van onzorgvuldige besluitvorming jegens bezwaarden. Daartoe is van belang dat bezwaarden voor 1 mei 2004 door de generale synode van de Nederlandse Hervormde Kerk herhaaldelijk zijn gewezen op de gevolgen van het verenigingsbesluit voor hun positie als predikant, met name in de brief van februari 2004 aan de kerkenraden en in de brief van 26 maart 2004 aan de predikanten. In laatstgenoemde brief is er tevens op gewezen dat deze niet oproept om het ambt in de kerk neer te leggen of als lid van de gemeente te bedanken, doch dat de (generale) synoden telkens hebben opgeroepen de band met de gemeente en de kerk te bewaren en er bij kerkenraden, ambtsdragers en gemeenteleden op hebben aangedrongen hun plaats in te nemen in de Protestantse Kerk in Nederland.
- 4.8 Dat bezwaarden die laatstbedoelde keuze niet hebben gemaakt, kan – anders dan zij betogen – niet leiden tot de conclusie dat de Protestantse Kerk in Nederland gehouden is hun over de periode vanaf 1 mei 2004 nog wegens hun ontheffing vergoedingen of wachtgeld uit te keren omdat bezwaarden – naar zij stellen – door het verenigingsbesluit zijn gedwongen tot beëindiging van hun dienstwerk. In de uitspraak van de destijds bevoegde kerkrechter (de generale commissie voor de behandeling van bezwaren en geschillen in de Nederlandse

Hervormde Kerk, 21 april 2004, 13/03 en 01/04) is het verenigingsbesluit qua totstandkoming en inhoud rechtmatig bevonden, waarbij onder meer van belang is geacht dat de Nederlandse Hervormde Kerk aan degenen die, zoals de bezwaarden in deze procedure, zich wegens hun geloofsopvatting niet in de vereniging konden vinden, voldoende mogelijkheden heeft geboden om ook na 1 mei 2004 in de Protestantse Kerk in Nederland hun verbondenheid met het gereformeerde belijden te kunnen blijven beleven. Dat bezwaarden van die mogelijkheid geen gebruik hebben willen maken, staat hun uiteraard vrij, maar de gevolgen van hun keuze om niet naar de Protestantse Kerk in Nederland mee te gaan c.q. deel uit te gaan maken van een ander kerkgenootschap dienen in die omstandigheden voor hun eigen rekening te blijven.

- 4.9 Het moderamen GS heeft onbestreden gesteld dat aan verscheidene bezwaarden ook na 1 mei 2004 – zij het onverplicht – nog betalingen zijn gedaan door hervormde gemeenten binnen de Protestantse Kerk in Nederland en dat alle bezwaarden gedurende een periode van 6 maanden (of soms langer) na 1 mei 2004 de pastorie hebben kunnen blijven bewonen zonder geldelijke vergoeding. Bovendien heeft geen der bezwaarden concrete feiten en omstandigheden gesteld waaruit zou kunnen blijken dat zij door de ontheffing onevenredig in hun belangen zijn geschaad. Daarom moet ook het betoog dat met de belangen van bezwaarden onvoldoende rekening is gehouden worden verworpen.
- 4.10 Al het voorgaande leidt ertoe dat de bezwaren ongegrond dienen te worden verklaard.

5. Beslissing

Het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen

- verklaart de bezwaren ongegrond;
- bepaalt dat de kosten van de behandeling van deze zaak, voorzover het generale college betreffende, komen voor rekening van de Kerk.

Aldus gewezen op 28 september 2006

door mw mr M.G.J. Parkins-de Vin, mw mr J. Vijlbrief-van der Schaft, mr G.H. Bunt, mw mr J.C. Nouwt, ds J.C. Fockens, ds J. Vroegindeweyj.

14/04 S

De voorzitter van het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen heeft kennisgenomen van:

- het bezwaarschrift van 16 juli 2004 van ds [...] [bezwaarde] tegen het besluit van het moderamen van de generale synode (hierna: het moderamen) van 6 juli 2004 om [bezwaarde] niet beroepbaar te stellen;
- de brief van [bezwaarde] van 17 november 2004, strekkende tot handhaving van zijn bezwaren tegen voormeld besluit en mede gericht tegen het besluit van het moderamen van 26 oktober 2004, verzonden op 3 november 2004, tot afwijzing van het revisieverzoek van [bezwaarde];
- het in laatstgenoemde brief vervatte verzoek van [bezwaarde] aan de voorzitter om een spoedvoorziening te treffen;
- voornoemde besluiten van het moderamen van 6 juli 2004 en 26 oktober 2004;
- de reactie van het moderamen van 25 november 2004 op het verzoek om spoedvoorziening;
- de brief van [bezwaarde] respectievelijk het moderamen van 6 respectievelijk 13 december 2004 in reactie op het verzoek om nadere inlichtingen aan de voorzitter te verstrekken.

Beoordeling

1. Het verzoek strekt ertoe te bewerkstelligen dat [bezwaarde] hangende de behandeling van het bezwaarschrift – die, gelet op het bepaalde in ordinantie 12-12-2 van de kerkorde van de Protestantse Kerk in Nederland eerst na de uitspraak op het revisieverzoek heeft kunnen aanvangen bij het generale college – in de gelegenheid wordt gesteld als bijstand in het pastoraat in de hervormde gemeente te [...] in zijn levensonderhoud te voorzien.
2. Niet in geschil is, respectievelijk uit de beschikbare stukken blijkt, dat de aanstelling van [bezwaarde] om bijstand in het pastoraat te verlenen – die is neergelegd in een overeenkomst tussen [bezwaarde] en voormelde hervormde gemeente van 9 december 2001 – een tijdelijk en voorlopig karakter had, namelijk gedurende de behandeling van het verzoek van [bezwaarde] om beroepbaarstelling in destijds de Nederlandse Hervormde Kerk en thans de Protestantse Kerk in Nederland. Evenmin is in geschil dat deze aanstelling heeft plaatsgevonden nadat [bezwaarde], in verband met de beëindiging van zijn werkzaamheden als predikant van een gemeente in de Evangelisch-Lutherse Kerk in het Koninkrijk der Nederlanden, gedurende een periode van meer dan vijf jaren aanspraak heeft kunnen maken op inkomensvervangende vergoedingen vanwege de Evangelisch-Lutherse Kerk in het Koninkrijk der Nederlanden. Niet gesteld of gebleken is dat deze vergoedingen niet zijn uitgekeerd.
3. Voorshands is er geen kerkordelijke bepaling aan te wijzen die een verplichting schept tot het doen van verdere inkomensvervangende vergoedingen aan [bezwaarde], thans vanwege de beëindiging van diens werkzaamheden op grond van de hiervoor vermelde aanstelling. Evenmin is er, naar voorlopig oordeel van de voorzitter, gelet op de hiervoor aangegeven omstandigheden, met name in aanmerking genomen het voorlopig en tijdelijk karakter van de aanstelling, aanleiding om het moderamen uit anderen hoofde te verplichten aan [bezwaarde] hangende de procedure verdere vergoedingen te (doen) verstrekken.
4. Een en ander leidt tot de slotsom dat het verzoek om spoedvoorziening dient te worden afgewezen. Daarmee wordt niet vooruitgelopen op de beslissing van het generale college op het door [bezwaarde] ingediende bezwaarschrift.

Beslissing

De voorzitter van het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen wijst het verzoek om spoedvoorziening af.

Gedaan te 's-Gravenhage op 30 december 2004
door mw mr M.G.J. Parkins-de Vin, voorzitter.

14/04

Uitspraak op het bezwaarschrift van ds [...] [bezwaarde].

1. De procedure

- 1.1 Op 16 juli 2004 (NB. per fax, op 19 juli per post) is bij het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen binnengekomen een bezwaarschrift van 16 juli 2004 van [bezwaarde] tegen het besluit van het moderamen van de generale synode (hierna: het moderamen) van 6 juli 2004 om [bezwaarde] niet beroepbaar te stellen in de Protestantse Kerk in Nederland;
- 1.2 Bij brieven van 17 en 30 november 2004 heeft [bezwaarde] mede bezwaar gemaakt tegen het besluit van het moderamen van 26 oktober 2004, verzonden op 3 november 2004, tot afwijzing van het revisieverzoek van [bezwaarde] en verzocht het bezwaar tegen beide besluiten gevoegd te behandelen;
- 1.3 Het bezwaar is aangevuld bij brief van 17 december 2004, met bijlagen;
- 1.4 Bij brief van 8 februari 2005, met bijlagen, heeft het moderamen op het bezwaarschrift gereageerd;
- 1.5 Partijen hebben nadere stukken ingezonden bij brieven van 10 en 22 maart 2005;
- 1.6 Het generale college heeft voorts kennisgenomen van een brief van 20 december 2004, met bijlagen, van leden van de hervormde gemeente te [...], waar [bezwaarde] tot voormeld besluit van 6 juli 2004 een aanstelling had om bijstand in het pastoraat te verlenen;
- 1.7 De mondelinge behandeling heeft plaatsgevonden ter zitting van het generale college van 31 maart 2005. Aldaar zijn verschenen:
- [bezwaarde] en zijn raadsliden;
 - namens het moderamen van de generale synode: ds H., mw mr W. en dhr H.;
 - namens de kerkenraad van de hervormde gemeente te [...]: mw H., mw K., dhr F., mw G. en dhr L.;
 - als toehoorders: de echtgenote van [bezwaarde] en dhr B.

2. Feitelijke uitgangspunten

- 2.1 [Bezwaarde] was tot 1 februari 1996 verbonden als predikant aan een gemeente in de Evangelisch-Lutherse Kerk in het Koninkrijk der Nederlanden. Van 1 februari tot 1 juli 2001 had hij in die kerk de status van beroepbaar predikant in algemene dienst en vervolgens is hem in die kerk een interim-status toegekend als voorlopig hebbende de status van emeritus-predikant. Die interim-status is door de Evangelisch-Lutherse Kerk niet beëindigd of gewijzigd.
- 2.2 Op 26 juni 2001 verzocht [bezwaarde] aan het moderamen van de generale synode van de Nederlandse Hervormde Kerk (hierna: het moderamen-NHK) om te worden toegelaten tot de ambtsbediening in die kerk in verband met een voornemen van de hervormde gemeente te [...] om een beroep op hem uit te brengen.
- 2.3 Bij brief van 31 oktober 2001 heeft het moderamen-NHK aan [bezwaarde] meegedeeld dat het ermee instemt dat [bezwaarde] – op basis van diens status en bevoegdheden in de Evangelisch-Lutherse Kerk in het Koninkrijk der Nederlanden – een opdracht ontvangt en aanvaardt om in de hervormde gemeente te [...] bijstand in het pastoraat te verlenen en dat, onder verwijzing naar de brief van het moderamen-NHK van 11 oktober 2001, daarbij sprake dient te zijn van werkbegeleiding. Verder heeft het moderamen-NHK zich in de brief van 31 oktober 2001 bereid verklaard om, na een periode van twee jaar van bijstandverlening, beroepbaarstelling van [bezwaarde] voor de Nederlandse Hervormde Kerk in haar geheel tot een afronding te brengen indien dat verzoek mede gedragen wordt door de kerkenraad van de hervormde gemeente te [...] en nadat degene die [bezwaarde] in diens werk heeft begeleid, is gehoord.
- [Bezwaarde] is met ingang van 1 december 2001 in die hervormde gemeente aangesteld om bijstand in het pastoraat te verlenen.
- 2.4 Bij brief van 23 november 2003 heeft [bezwaarde] het moderamen-NHK verzocht om hem alsnog volledig beroepbaar te stellen voor de Nederlandse Hervormde Kerk.
- 2.5 Per 1 mei 2004 heeft het moderamen de behandeling van het verzoek overgenomen van het moderamen-NHK. Bij het onder 1.1 vermelde besluit van 6 juli 2004 heeft het moderamen het verzoek afgewezen. Dit besluit is gehandhaafd in het op het verzoek tot revisie genomen besluit van 26 oktober 2004.

3. De bestreden besluiten en het daartegen gemaakte bezwaar

- 3.1 Aan de besluiten van 6 juli en 26 oktober 2004 heeft het moderamen ten grondslag gelegd dat de als voorwaarde voor beroepbaarstelling vereiste werkbegeleiding niet had plaatsgevonden

en dat [bezwaarde], hoewel dit op zijn weg lag, terzake geen actie naar het moderamen-NHK had ondernomen.

- 3.2 [Bezwaarde] heeft daartegen aangevoerd dat hij wel initiatief heeft ontplooid om werkbegeleiding te verkrijgen, dat hem niet duidelijk is gemaakt wat deze begeleiding diende in te houden naast 'het (gaan) functioneren als predikant in de setting van een hervormde gemeente en van de Nederlandse Hervormde Kerk als geheel' zoals omschreven in de brief van het moderamen-NHK van 31 oktober 2001, dat het moderamen-NHK en het Bureau Begeleiding Predikanten geen danwel onvoldoende actie hebben ondernomen om werkbegeleiding te entameren en dat het achterwege blijven van begeleiding ten onrechte alleen aan [bezwaarde] wordt verweten, met alle voor hem disproportionele gevolgen van dien.
4. Beoordeling
- 4.1 De inwilliging van het verzoek om beroepbaarstelling is afhankelijk gesteld van twee voorwaarden, de ondersteuning van het verzoek door de kerkenraad van de hervormde gemeente te [...] en het ontvangen van werkbegeleiding tijdens de verlening van bijstand in het pastoraat. Niet in geschil is dat aan de eerste voorwaarde is voldaan.
- 4.2 Ten aanzien van de tweede voorwaarde wordt het volgende overwogen.
- 4.3 Voorzover [bezwaarde] beoogd heeft aan te voeren dat deze voorwaarde in het geheel niet mocht worden gesteld, faalt dat betoog. In de brief van 11 en 31 oktober 2001 heeft het moderamen-NHK gewezen op de noodzaak van werkbegeleiding. [Bezwaarde] heeft in zijn brief van 12 oktober 2001 ingestemd met de brief van 11 oktober en heeft tegen de inhoud van de brief van 31 oktober nadien geen bezwaar gemaakt.
- 4.4 De klacht van [bezwaarde] dat het niet plaatsvinden van werkbegeleiding uitsluitend aan hem wordt tegengeworpen, treft wel doel.
- Uit de stukken, waaronder een brief van [bezwaarde] van 10 februari 2004 aan het moderamen-NHK en brieven van de teamleider van het Bureau Begeleiding Predikanten van 23 april en 25 oktober 2004 aan respectievelijk het moderamen-NHK en het moderamen, en uit het besprokene ter zitting is gebleken dat [bezwaarde] het Bureau Begeleiding Predikanten (hierna: het Bureau) heeft benaderd om begeleiding te krijgen, dat hem van die zijde geen concrete begeleiding is aangeboden, bij gebreke van een in dergelijke gevallen gebruikelijke opdrachtbrief van het moderamen(-NHK), dat het Bureau niet op de hoogte was van enige brief van het moderamen-NHK aan [bezwaarde] met betrekking tot werkbegeleiding, dat het Bureau niet bij het moderamen-NHK heeft geïnformeerd naar een opdrachtbrief, dat er bij werkbegeleiding voor anderen dan een beginnend predikant in de visie van het Bureau duidelijke leervragen en leerdoelen moeten zijn en het bij het ontbreken daarvan zowel voor de werkbegeleider als de betrokkene lastig is om in begeleiding te voorzien, dat het moderamen-NHK geen concrete omschrijving van de aard en vorm van de door hem noodzakelijk geachte werkbegeleiding heeft gegeven en tenslotte dat het moderamen zelf geen initiatief heeft genomen om bij het Bureau en/of [bezwaarde] het verloop van de werkbegeleiding te verifiëren.
- 4.5 Gelet op deze feiten en omstandigheden moet worden geconcludeerd dat van [bezwaarde] verlangd had mogen worden dat hij zich – nadat het Bureau hem geen concrete begeleiding had aangeboden – tot het moderamen had gewend voor nader advies. Evenzeer lag het echter op de weg van het Bureau – na het door [bezwaarde] met hem gelegde contact – om, als voor de begeleiding van predikanten aangewezen onderdeel van de dienstenorganisatie, bij het moderamen-NHK te informeren naar de opdrachtbrief met betrekking tot de werkbegeleiding, teneinde deze te kunnen realiseren. Daarnaast had het moderamen-NHK bij [bezwaarde] en/of het Bureau behoren te informeren naar de voortgang van de werkbegeleiding toen berichten daarover uitbleven en had het zonodig nadere aanwijzingen omtrent de uitvoering daarvan dienen te geven, temeer nu dit moderamen het standpunt innam dat werkbegeleiding een essentiële voorwaarde was.
- 4.6 Het niet vervullen van de voorwaarde van werkbegeleiding dient al met al te worden toegeschreven aan een samenloop van factoren, die niet uitsluitend voor rekening en risico van [bezwaarde] komen. In deze omstandigheden is het, in revisie gehandhaafde, besluit van het moderamen om [bezwaarde] niet beroepbaar te stellen in de Protestantse Kerk in Nederland wegens het niet voldaan zijn aan die voorwaarde, onevenredig bezwarend voor [bezwaarde]. Daarom kunnen de besluiten niet in stand blijven en dient aan [bezwaarde] gelegenheid geboden te worden om, in het kader van zijn verzoek om beroepbaarstelling, alsnog door het moderamen noodzakelijk geachte en concreet omschreven werkbegeleiding te ontvangen.
- 4.7 Nu de bestreden besluiten worden vernietigd heeft dit tevens tot gevolg dat de eerdervermelde interim-status van [bezwaarde] niet per 6 juli 2004 is komen te vervallen en dat de

aanstelling van [bezwaarde] om bijstand in het pastoraat te verlenen ten onrechte per die datum wegens verval van die status is beëindigd. Het moderamen dient zich daarom met [bezwaarde] te verstaan over een regeling van de financiële gevolgen van die beëindiging voor [bezwaarde].

5. Beslissing

Het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen

- vernietigt de besluiten van het moderamen van de generale synode van 6 juli en 26 oktober 2004;
- bepaalt dat het moderamen van de generale synode overweging 4.7 in acht neemt;
- bepaalt dat de kosten van de behandeling van deze zaak, voorzover het generale college betreffende, komen voor rekening van de Kerk.

Aldus gewezen op 27 juni 2005

door mw mr M.G.J. Parkins-de Vin, mr G.H. Bunt, ds J.C. Fockens, ds J. Vroegindewij.

15/04 en 04/05

Uitspraak op het beroepschrift van [...] [appellanten I], dat zij hebben ingediend “namens x-aantal gemeenteleden” (15/04)
en
de beroepschriften van [...] [appellanten II] (04/05)

1. De procedure

M.b.t. 15/04:

1.1 Bij brief van 30 augustus 2004 (ingekomen op 9 september 2004) hebben [appellanten I] beroep ingesteld tegen de op 9 augustus 2004 verzonden uitspraak van het Regionale College voor de behandeling van bezwaren en geschillen in Zeeland.

1.2 Het breed moderamen van de classicale vergadering van [...] [verweerder] heeft bij brief van 9 oktober 2004 op het beroepschrift gereageerd.

1.3 Bij brief van 2 november 2004 hebben [appellanten I] gerepliceerd, waarna [verweerder] in de gelegenheid is gesteld te dupliceren. [Verweerder] heeft daarvan geen gebruik gemaakt.

M.b.t. 04/05:

1.4 Op 19 januari 2005 zijn bij het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen binnengekomen een brief van [appellanten II], waarmee zij beroep instellen tegen de uitspraak van het Regionale College voor de behandeling van bezwaren en geschillen in Zeeland (door het generale college ontvangen op 23 december 2004).

M.b.t. 15/04 en 04/05:

1.5 Het generale college heeft bij brief van 15 maart 2004 bij [appellanten] geïnformeerd of zij het beroep wensen te handhaven, nu dit college uitspraak heeft gedaan in het beroep van [verweerder] tegen de beslissing van de (voormalige) hervormde Commissie voor de tussentijdse beëindiging van de ambtsbediening van een predikant voor gewone werkzaamheden ex ordinantie 13-30 HKO (rolnr. 08/04). Daarbij is [appellanten] tevens verzocht het belang bij een eventuele handhaving van het beroep aan te geven.

1.6 Bij brief van 6 april 2005 hebben [appellanten II] meegedeeld dat zij hun beroepschrift wensen te handhaven omdat zij voor de belangen van hun gemeente willen opkomen en de rol die [verweerder] heeft gespeeld in de procedure rond ds [...] bekritisieren en verwerpelijk vinden; [appellanten I] hebben bij brief van 8 april 2005 aangegeven dat zij er belang aan hechten dat het generale college zich erover uitsprekt in hoeverre het optreden van [verweerder] en de meerderheid van de kerkenraad correct is geweest na de uitspraak van de Commissie 13-30.

1.7 Het generale college heeft besloten de zaken gevoegd te beoordelen.

2. De beoordeling

2.1 In zowel 15/04 als 04/05 is het beroep tijdig ingesteld.

2.2 Het generale college heeft in zijn uitspraak van 31 januari 2005 de beslissing van de commissie als bedoeld in ordinantie 13-30 HKO van 28 april 2004 vernietigd en ds [...] per 1 juni 2005 losgemaakt van de hervormde gemeente te [...]; het college kwam tot het oordeel dat er geen reëel perspectief is op een wezenlijke verbetering in de betrekkingen en dat er aldus sprake is van een situatie waarin de predikant de gemeente niet langer met stichting kan dienen.

2.3 Daarbij heeft het generale college voorop gesteld dat een beslissing tot losmaking van de band tussen een gemeente en haar predikant geen oordeel inhoudt over de vraag of en in hoeverre de predikant ten aanzien van de verbreking van die band een verwijt treft.

2.4 Het generale college heeft in zijn uitspraak tevens aangegeven dat het ervan uitgaat dat [verweerder] zal bevorderen dat de betrekkingen tussen de predikant en de gemeente op waardige wijze zullen worden beëindigd.

2.5 Nu de band tussen de predikant en de gemeente is losgemaakt, is het generale college van oordeel dat [appellanten] geen belang hebben bij de voortzetting van de behandeling van hun beroep. Het generale college merkt het belang van het achteraf beoordelen of het handelen van [verweerder] danwel de kerkenraad al dan niet correct of verwerpelijk is geweest, niet aan als een belang dat voortzetting van de procedures kan rechtvaardigen. Dat alle betrokkenen er belang bij hebben dat een basis gevonden kan worden om een herstel van het wederzijds vertrouwen in de gemeente te bevorderen, naar [appellanten] stellen, vormt evenmin een grond voor voortzetting van de behandeling van het beroep.

2.6 Het bovenstaande leidt ertoe dat [appellanten] bij gebrek aan belang niet-ontvankelijk dienen te worden verklaard in hun beroep. Aan het verzoek om te worden uitgenodigd voor een gesprek is derhalve de grond komen te ontvallen.

3. Beslissing

Het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen

- verklaart [appellanten] niet-ontvankelijk in hun beroep;
- bepaalt dat de kosten van de behandeling van de zaak, voorzover het generale college betreffende, komen voor rekening van de Kerk.

Aldus gewezen op 15 juni 2005

door mw mr M.G.J. Parkins-de Vin, mr G.H. Bunt, mw mr K.M. Makkinga, ds J. Vroegindeweyj, ds W. Nawijn.

16/04

Uitspraak: op het bezwaarschrift van de kerkenraadsleden van de Hersteld Hervormde gemeente te [...] [bezwaarden].

1 Procedure

- 1.1 Op 9 november 2004 is bij het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen binnengekomen een bezwaarschrift van 3 november 2004 van [bezwaarden] gericht tegen het besluit van de kleine synode om [bezwaarden] met ingang van 1 mei 2004 te ontheffen van het ambt van ouderling, diaken, alsmede ouderling-kerkrentmeester in de Protestantse Kerk in Nederland en de Hervormde gemeente te [...].
- 1.2 Bij verweerschrift van 13 december 2004 heeft het moderamen van de generale synode (verder: 'het moderamen') op de bezwaren gereageerd onder toevoeging van vijf producties. Partijen hebben niet verzocht te worden gehoord en het generale college heeft geen aanleiding gevonden hiertoe ambtshalve over te gaan. Het acht zich voldoende voorgelicht en zal daarom op basis van de stukken uitspraak doen.

2. De feitelijke achtergronden en het bestreden besluit

- 2.1 In haar beslissingen van 20 november 2002, nr. 01/03, alsmede 21 april 2004 nrs. 13/03 en 01/04 heeft de generale commissie voor de behandeling van bezwaren en geschillen in de Nederlandse Hervormde Kerk een beslissing genomen op onder meer het bezwaarschriften van de Hervormde gemeente te [...] tegen respectievelijk het besluit tot vaststellen van de kerkorde voor de Protestantse Kerk in Nederland en het verenigingsbesluit van 12 december 2003 van de (generale) synoden van de Nederlandse Hervormde Kerk, de Gereformeerde Kerken in Nederland en de Evangelisch-Lutherse Kerk in het Koninkrijk der Nederlanden. In deze beslissingen heeft de generale commissie de bezwaarschriften van de Hervormde gemeente te [...] ongegrond verklaard.
- 2.2 De moderamina van de synoden hebben na het nemen van het verenigingsbesluit vervolgens de kerkenraden van de plaatselijke gemeenten geïnformeerd over de gevolgen van de vereniging en van de inwerkingtreding van de kerkorde van de Protestantse Kerk in Nederland, alsmede voor de gemeenten, de gemeenteleden en de ambtsdragers van deze gemeenten.
- 2.3 Hierop heeft de Hervormde gemeente te [...] het moderamen van de generale synode van de Protestantse Kerk in Nederland medegedeeld dat men als kerkenraad besloten heeft geen deel uit te maken van de Protestantse Kerk in Nederland.
- 2.4 Naar aanleiding van deze brief van de kerkenraad van de Hervormde gemeente te [...] heeft het moderamen van de generale synode bij brief van 30 januari 2004 de commissie bijzondere zorg verzocht zich met de kerkenraad in verbinding te stellen. De 'commissie bijzondere zorg' is voor die Hervormde gemeenten ingesteld die geen deel wensen uit te maken van de Protestantse Kerk in Nederland. In het persbericht van 19 juni 2004 van de synode van de 'Hersteld Nederlands Hervormde Kerk' (thans Hersteld Hervormde Kerk, "de HHK") heeft ds. G. te [...] vervolgens laten weten zich samen met de meerderheid van zijn gemeente te hebben gevoegd bij de HHK.
- 2.5 Daarop heeft de commissie bijzondere zorg bij schrijven van 30 juli 2004 aan de kerkenraadsleden van de Hersteld Hervormde Gemeente te [...] medegedeeld geconstateerd te hebben dat zij zich onttrokken hebben aan de gemeenschap van de Protestantse Kerk in Nederland, alsmede dat zij met ingang van 1 mei 2004 hun dienstwerk als ouderling, respectievelijk diaken, respectievelijk ouderling-kerkrentmeester in de Protestantse Kerk in Nederland hebben beëindigd.
- 2.6 [Bezwaarden] hebben zich tegen dit besluit verweerd en bij brief de commissie bijzondere zorg medegedeeld dat zij als kerkenraadsleden van de Hervormde Kerk te [...] nooit hebben behoord tot de gemeenschap van de Protestantse Kerk in Nederland, zodat er dus ook geen sprake kan zijn van het onttrekken aan die gemeenschap. Zij hebben in deze brief niet bestreden dat zij als gemeentelid en ambtsdrager niet zijn meegegaan, respectievelijk niet hebben willen meegaan naar de Protestantse Kerk in Nederland en de tot haar behorende Hervormde gemeente te [...].
- 2.7 De kleine synode heeft vervolgens bij besluit van 25 september 2004 de constatering van de commissie bijzondere zorg gehandhaafd en vastgesteld dat [bezwaarden] hun ambt als ouderling, respectievelijk diaken, respectievelijk ouderling-kerkrentmeester in de Protestantse Kerk in Nederland als voortzetting en rechtsopvolger van de Nederlandse Hervormde Kerk, de Gereformeerde Kerken in Nederland en de Evangelisch-Lutherse Kerk in het Koninkrijk der Nederlanden met ingang van 1 mei 2004 hebben beëindigd. Met ingang van die datum zijn [bezwaarden] ontheven van het ambt van ouderling, respectievelijk diaken, respectievelijk ouderling-kerkrentmeester in de Protestantse Kerk in Nederland als voortzetting van de Nederlandse Hervormde Kerk.

3. De bezwaren tegen het bestreden besluit

3.1 De bezwaren tegen het bestreden besluit laten zich als volgt samenvatten:

- a. [bezwaarden] zijn nooit van de vereniging der kerken lid geweest; daarom kan geen sprake zijn van het 'zogenaamde onttrekken' aan de Protestantse Kerk in Nederland;
- b. de kleine synode is niet bevoegd [bezwaarden] uit het ambt te ontheffen;
- c. [bezwaarden] maken aanspraak op het vermogen van de Hervormde gemeente te [...].

4. Beoordeling van de bezwaren

4.1 Ingevolge de kerkorde van de Protestantse Kerk in Nederland (PKO) kunnen alleen (belijdende) leden van de Protestantse Kerk in Nederland een ambt in de kerk vervullen. Beëindiging van het lidmaatschap, of dat nu gebeurt door zich te onttrekken aan de gemeenschap van de kerk danwel door tot een andere kerkgemeenschap over te gaan, leidt tot beëindiging van de vervulling van een ambt in (een gemeente van) de kerk. Deze regeling is overigens identiek aan de regeling in de kerkorde in de Nederlandse Hervormde Kerk. Anders dan [bezwaarden] kennelijk veronderstellen heeft reeds de uitgesproken wens van [bezwaarden] om niet te willen behoren tot de Protestantse Kerk in Nederland tot gevolg dat zij geen lid zijn van de Protestantse Kerk in Nederland. Als gevolg daarvan kunnen zij ook geen ambtsdrager zijn in een gemeente van de kerk.

4.2 De kleine synode heeft niet meer gedaan dan vast te stellen hetgeen [bezwaarden] zelf hebben kenbaar gemaakt, namelijk dat zij hun dienstwerk als ouderling, respectievelijk diaken, respectievelijk ouderling-kerkrentmeester hebben beëindigd in de gemeente die behoort tot de Protestantse Kerk in Nederland, respectievelijk tot de Nederlandse Hervormde Kerk die met ingang van 1 mei 2004 – kerkrechtelijk en civielrechtelijk – is opgegaan in de Protestantse Kerk in Nederland.

4.3 Het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen acht dit bezwaar daarom ongegrond.

4.4 Ook het bezwaar dat de kleine synode niet bevoegd zou zijn hen uit het ambt te ontheffen is ongegrond. Het moderamen heeft terzake met recht verwezen naar de door de commissie van overgang getroffen voorzieningen.

4.5 Dat [bezwaarden] met ingang van 1 mei 2004 geen aanspraken jegens de Protestantse Kerk in Nederland en de tot haar behorende gemeenten geldend kunnen maken is een bezwaar dat de generale commissie voor de behandeling van bezwaren en geschillen in de Nederlandse Hervormde Kerk, die per 1 mei 2004 is opgegaan in het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen reeds heeft beoordeeld naar aanleiding van de bezwaren tegen het besluit van 8 juni 2001 van de generale synode van de Nederlandse Hervormde Kerk inzake het rapport 'Om de eenheid en heelheid van de kerk' en de bezwaren tegen het verenigingsbesluit van 12 december 2003. Het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen vindt in het door [bezwaarden] aangevoerde geen grond om daarover anders te oordelen dan de generale commissie en verwijst naar haar beslissingen terzake bekend onder de nummers 06/01a-s en 13/03 en 01/04.

4.6 Ook het derde bezwaar acht het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen daarom ongegrond.

5. Conclusie

5.1 Al het voorgaande leidt ertoe dat de door [bezwaarden] naar voren gebrachte bezwaren ongegrond zijn.

6. Beslissing

6.1 Het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen:

- verklaart de bezwaren van [bezwaarden] ongegrond;
- bepaalt dat de kosten van behandeling van deze zaak voorzover het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen betreffende, komende voor rekening van de kerk.

Aldus gewezen op 31 maart 2005 door mw mr M.G.J. Parkins-de Vin, mw mr J. Vijlbrief-van der Schaft, mr G.H. Bunt, ds J Vroegindewij en ds J.C. Fockens.

17/04

Uitspraak op het bezwaarschrift van ds [...] [bezwaarde].

1. De procedure

- 1.1 Op 22 november 2004 is bij het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen (hierna: "het college") ingekomen het ongedateerde bezwaarschrift van [bezwaarde], gericht tegen de uitspraken en correspondentie van de 'generale raad van de predikantstraktementen', het generale college leest: de Beleidscommissie Predikanten (hierna: "de Beleidscommissie"), inhoudende dat bij [bezwaarde] na het bereiken van de 65-jarige leeftijd zowel het pensioenbijdrageverhaal alsmede de overbruggingsbijdrage zijn ingehouden.
- 1.2 De Beleidscommissie heeft zich bij brief van 19 november 2004 – ontvangen op 22 november 2004 – tegen het bezwaarschrift verweerd.
- 1.3 Partijen hebben niet verzocht te worden gehoord en het college heeft geen aanleiding gevonden hiertoe ambtshalve over te gaan.

2. Ontvankelijkheid

- 2.1 [Bezwaarde] is in zijn bezwaar ontvankelijk, aangezien onder een besluit mede wordt verstaan een handeling van een kerkelijk lichaam en het bezwaarschrift door [bezwaarde] tijdig is ingediend na de laatste handeling van de Beleidscommissie op 12 oktober 2004.

3. Bezwaren

- 3.1 [Bezwaarde] maakt er bezwaar tegen dat op zijn traktement na het bereiken van de 65-jarige leeftijd zowel het pensioenbijdrageverhaal als ook de overbruggingsbijdrage zijn ingehouden.
- 3.2 [Bezwaarde] ervaart het als een onrechtvaardigheid dat hij toch nog bij heeft moeten dragen aan de overbruggingsregeling ondanks het feit, dat hij na het bereiken van de 62-jarige leeftijd gewoon heeft doorgewerkt en op deze wijze de kas veel geld heeft bespaard. [Bezwaarde] acht voorts de uitspraak van de Beleidscommissie, dat er geen traktement meer betaald behoeft te worden van 1 januari tot 11 januari 2004 denigrerend.

4. Beoordeling

- 4.1 Op grond van artikel 19b van de Generale Regeling voor de Predikantstraktementen en artikel 13 van de Generale Regeling voor de Predikantspensioenen vindt zolang de aanvangswedde wordt uitbetaald de inhouding van de pensioenbijdrage plaats. Er wordt daarbij geen onderscheid gemaakt tussen predikanten, die de 65-jarige leeftijd niet of al wel hebben bereikt. Tegenover de inhouding van de pensioenbijdrage staat ook een verdere opbouw van de pensioenrechten.
- 4.2 De overbruggingsbijdrage is eveneens verschuldigd zolang het traktement door de predikant wordt genoten. Ingevolge artikelen 8-6 van de Generale Regeling voor de Vrijwillig Vervroegde Uittreding van Predikanten wordt ook in dit geval geen onderscheid gemaakt tussen predikanten, die de 65-jarige leeftijd nog niet of wel hebben bereikt.
- 4.3 Het feit dat [bezwaarde] zelf geen gebruik heeft gemaakt van de Regeling voor Vervroegde Uittreding geeft [bezwaarde] geen aanspraak op vrijstelling van de premiebetaling vanaf het 65ste jaar.
- 4.4 De Beleidscommissie heeft op terechte gronden gesteld dat geen traktement meer betaald hoefde te worden vanaf 1 januari 2004. [Bezwaarde] is immers door het emeritaat per 1 januari 2004 van de predikantsplaats los gemaakt, zodat ook sindsdien geen pensioenpremie of overbruggingsbijdrage meer verschuldigd is. [Bezwaarde] heeft blijkbaar over de periode tot 11 januari 2004 met de betrokken gemeente separate afspraken gemaakt terzake de door [bezwaarde] verrichte werkzaamheden.
- 4.5 Het college constateert op grond van het bovenstaande dat het besluit in overeenstemming is met de terzake geldende ordinanties en regelingen en voldoet aan de eisen van een behoorlijk besluit. Het bezwaar van [bezwaarde] is derhalve ongegrond.

5. Beslissing

- 5.1 Het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen in de Protestantse Kerk in Nederland:
- bevestigt de tussen partijen gegeven besluiten van de Beleidscommissie Predikanten;
 - bepaalt dat de kosten van de behandeling van deze zaak – voorzover het generale college betreffende – komen voor rekening van de Kerk.

Aldus gewezen op 15 juni 2005 door mw mr M.G.J. Parkins-de Vin, mw mr J. Vijlbrief-van der Schaft, mr G.H. Bunt, ds J. Vroegindeweyj, ds J.C. Fockens.

18/04

Uitspraak op het beroepschrift van de heer [...] [appellant]1. De procedure

- 1.1 Op 29 november 2004 is bij het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen binnengekomen een beroepschrift van 29 november 2004 van [appellant] tegen de uitspraak van het regionale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen in Zuid-Holland d.d. 8 november 2004, verzonden op 12 november 2004, waarbij [appellant] in zijn bezwaarschrift d.d. 2 oktober 2001 niet-ontvankelijk is verklaard.
- 1.2 De wijkkerkenraad van [...] [verweerder] heeft bij brief van 15 februari 2005 op het beroepschrift gereageerd.
- 1.3 Het generale college heeft bij brief van 10 maart 2005 [appellant] een afschrift van de reactie van [verweerder] doen toekomen en [appellant] tevens verzocht zich uit te laten of hij zijn beroepschrift al dan niet handhaaft.
- 1.4 [Appellant] heeft bij brief van 21 maart 2005 bericht zijn beroepschrift te handhaven.
- 1.5 Het generale college heeft bij brief van 13 april 2005 [verweerder] gelegenheid gegeven te reageren op de brief van [appellant] d.d. 21 maart 2005 doch [verweerder] heeft op 10 mei 2005 bericht van deze gelegenheid geen gebruik meer te maken.
- 1.6 Het generale college heeft [appellant] bij brief van 30 mei 2005 een afschrift van het e-mailbericht van 10 mei 2005 van [verweerder] doen toekomen en medegedeeld dat het generale college het onderzoek heeft gesloten en partijen zo spoedig mogelijk zal berichten binnen welke termijn uitspraak zal worden gedaan.
- 1.7 Partijen hebben niet verzocht te worden gehoord en het generale college heeft geen aanleiding gevonden hiertoe ambtshalve over te gaan.

2. Feitelijke uitgangspunten

- 2.1 [Verweerder] heeft bij beslissing van 10 september 2001 [appellant] ingaande dezelfde datum op verzoek van de hoorcommissie ontslagen als lid van deze hoorcommissie.
- 2.2 [Appellant] heeft tegen deze beslissing op 2 oktober 2001 bij de rechtsvoorganger van het regionale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen in Zuid-Holland een bezwaarschrift ingediend.

3. Beroepsgronden

- 3.1 [Appellant] maakt – zakelijk weergegeven – bezwaar tegen het feit dat zijn bezwaarschrift niet-ontvankelijk is verklaard, omdat hij daarbij niet langer voldoende belang zou hebben.
- 3.2 [Appellant] stelt zich op het standpunt nog steeds belang te hebben bij een inhoudelijke uitspraak en beroept zich er op dat hij bij het regionale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen in Zuid-Holland – in tegenstelling tot hetgeen het regionale college heeft overwogen – niet meer heeft kunnen reageren op de brief van 23 augustus 2004 afkomstig van [verweerder].

4. Beoordeling

- 4.1 [Appellant] omschrijft zijn belang bij de onderhavige procedure in het beroepschrift als volgt:
“Het Generale College voor de Behandeling van Bezwaren en Geschillen spreekt uit dat in de afhandeling van de zaak [appellant]/[verweerder] de PCbbg-ZH/het RCbbg-ZH nalatig is geweest, dit alles echter zonder persoonlijke gevolgen voor de commissieleden. [Verweerder] spreekt uit dat [appellant] destijds ten onrechte uit de beroepings-hoorcommissie is ontslagen. Daaraan is gekoppeld de voorwaarde, dat dit geen enkel persoonlijk gevolg mag hebben voor wie dan ook in de WK, voormalige WK-leden en voormalige beroepings-hoorcommissie-leden. Direct hier op volgend trekt [appellant] zijn bezwaarschrift in.”
 [Appellant] merkt in zijn brief aan het generale college d.d. 21 maart 2005 terzake op:
“Spreek als WK toch gewoon uit dat ik “onterecht” ben ontslagen en de hele kwestie behoort tot het verleden.”
- 4.2 [Verweerder] schrijft op 15 februari 2005 aan het generale college als reactie op het beroepschrift van [appellant] onder meer het navolgende:
“Als van de 13 leden van de Hoorcommissie (inclusief [appellant]) 10 leden schriftelijk stemmen voor ontslag, 2 tegen en 1 onthouding, is een vruchtbare samenwerking niet realistisch. De Kerkenraad stond voor het dilemma te besluiten de hele Hoorcommissie van haar taak te ontheffen of [appellant]. Er moest gekozen worden en, ten gunste van de voortgang, is [appellant] daar het slachtoffer van geworden. Of de gronden waarop [appellant] werd weggestemd uit de Hoorcommissie allemaal even juist waren is twijfelachtig.

De Kerkenraad betreurt dat [appellant] door deze affaire beschadigd is."

- 4.3 Het generale college stelt op grond van de hierboven weergegeven reacties vast, dat [appellant] uitsluitend een oordeel wenst te verkrijgen over de rechtmatigheid van het ontslagbesluit van [verweerder] zonder dat daaraan rechtsgevolgen verbonden dienen te worden. Nu [appellant] geen op enig rechtsgevolg gerichte vordering instelt, is het generale college van oordeel dat [appellant] onvoldoende procesbelang heeft bij het voeren van de onderhavige procedure.
- 4.4 Het generale college weegt bij haar oordeel tevens mee, dat [verweerder] in haar brief van 15 februari 2005 [appellant] tegemoet komt en de hand mede in eigen boezem steekt en haar leedwezen uitspreekt, dat [appellant] door deze affaire beschadigd is geraakt.
- 4.5 [Appellant] heeft in beroep voldoende kunnen reageren op het door [verweerder] ingenomen standpunt.
- 4.6 Het hiervoor overwogene leidt tot de conclusie dat het bezwaarschrift van [appellant] terecht niet-ontvankelijk is verklaard en het bestreden besluit in stand kan blijven.
5. Beslissing
- 5.1 Het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen in de Protestantse Kerk in Nederland:
- bevestigt de uitspraak van het regionale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen in Zuid-Holland d.d. 8 november 2004;
 - bepaalt dat de kosten van de behandeling van deze zaak – voorzover het generale college betreffende – komen voor rekening van de kerk.

Aldus gewezen op 1 september 2005
door mw mr M.G.J. Parkins-de Vin, mw mr K.M. Makkinga, mr G.H. Bunt, ds J. Vroegindeweyj,
ds W. Nawijn.

18/04 H

Uitspraak op het verzoek van de heer [...] [appellant] om herziening van de uitspraak van het generale college van 1 september 2005

1. De procedure

- 1.1 Bij brief van 15 september 2005, ingekomen op 20 september 2005, reageert [appellant] op de uitspraak van het generale college van 1 september 2005, waarbij het generale college de uitspraak van het regionale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen in Zuid-Holland d.d. 8 november 2004 heeft bevestigd.
- 1.2 Gezien de strekking van de onder 1.1. genoemde brief wordt deze door het generale college aangemerkt als een verzoek om herziening als bedoeld in ordinantie 12-11 van de kerkorde van de Protestantse Kerk In Nederland.

2. Beoordeling

- 2.1 Ingevolge ordinantie 12-11 kan herziening uitsluitend aan de orde komen indien het generale college feiten en omstandigheden ontmoet waarmee bij het nemen van de betreffende eindbeslissing geen of onvoldoende rekening is gehouden en die, als zij in aanmerking genomen waren, naar de mening van het generale college tot een andere uitspraak aanleiding zouden hebben gegeven.
- 2.2 [Appellant] voert in zijn onder 1.1 genoemde brief, onder verwijzing naar artikel 18 van de Generale regeling voor de kerkelijke rechtspraak, aan dat hij in de gelegenheid had moeten worden gesteld in zijn bezwaar- en beroepschrift "rechtsgevolgen" op te nemen. Dat betoog gaat niet op omdat de vereisten waarnaar in dat artikel wordt verwezen niet zien op de inhoud van de motivering. De kerkorde schrijft niet voor dat een betrokkene in de gelegenheid moet worden gesteld om de motivering van zijn bezwaar- of beroepschrift aan te passen. Het middel van herziening is daarvoor evenmin bedoeld.
- 2.3 Ook de stelling van [appellant] dat ten tijde van zijn ontslag uit de hoorcommissie [verweerder] – ingevolge ordinantie 13-18 van de kerkorde der Nederlandse Hervormde Kerk – niet bevoegd was besluiten te nemen, kan niet leiden tot herziening van de uitspraak. Die grond voor de gestelde onrechtmatigheid van het besluit – wat daarvan ook zij – is immers in het bezwaarschrift niet aangevoerd. Herziening dient niet ter beoordeling van argumenten die – zoals het argument omtrent de bevoegdheid van [verweerder] – in een eerdere fase van de procedure naar voren hadden kunnen worden gebracht.
- 2.4 Gezien het bovenstaande is er geen sprake van feiten en omstandigheden in de zin van ordinantie 12-11 en moet het verzoek om herziening worden afgewezen.

3. Beslissing

- Het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen
- wijst het verzoek om herziening van zijn uitspraak van 1 september 2005 af;
 - bepaalt dat de kosten van de behandeling van deze zaak, voorzover het generale college betreffende, komen voor rekening van de Kerk.

Aldus gewezen op 15 december 2005 door
mw mr M.G.J. Parkins-de Vin, mw mr J. Vijlbrief-van der Schaft, mr G.H. Bunt, ds J.C. Fockens, ds J. Vroegindewij.

19/04 S

De voorzitter van het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen heeft kennisgenomen van

- het beroepschrift van 3 december 2004, per faxbericht ingekomen op 3 december 2004, van ds [...] [appellant] tegen de uitspraak van het generale college voor de ambtsontheffing van 13 november 2004, verzonden op 23 november 2004;
- het op gelijk datum als voormeld beroepschrift ingekomen verzoek van [appellant] tot opschorting van de werking van de in voormelde uitspraak neergelegde beslissing van het generale college voor de ambtsontheffing.

Beoordeling

1. In zijn uitspraak van 13 november 2004 heeft het generale college voor de ambtsontheffing beslist dat [appellant] met ingang van 13 december 2004 wordt ontheven van zijn ambt als predikant van de hervormde gemeente te [...].
2. Het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen (hierna: het generale college) zal naar aanleiding van het ingestelde beroep te zijner tijd beoordelen of voormelde uitspraak in stand kan blijven.
In het kader van het onderhavige verzoek tot opschorting wordt niet vooruitgelopen op het door het generale college te geven oordeel, maar wordt slechts beoordeeld of er, gezien de betrokken belangen, aanleiding bestaat om de werking van de beslissing tot ambtsontheffing met ingang van 13 december 2004 op te schorten.
3. De procedure tot ambtsontheffing is aangevangen op de voet van ordinantie 13-30 van de kerkorde van de Nederlandse Hervormde Kerk (hierna: HKO) en is per 1 mei 2004 ingevolge overgangsbepaling 130 van de kerkorde van de Protestantse Kerk in Nederland (hierna: PKO) voortgezet volgens het bepaalde in ordinantie 3-20 PKO. Dit heeft tot gevolg dat het beroep tegen de beslissing in eerste aanleg niet van rechtswege opschortende werking heeft voor de predikant, zoals was voorzien in ordinantie 13-30 lid 9, 10 en 11 HKO, terwijl in dit geval de predikant evenmin hangende de termijn als bedoeld in ordinantie 3-20, lid 2 PKO gebruik heeft kunnen maken van de in die bepaling voorziene beroepsmogelijkheden.
4. Gelet op het voorgaande in samenhang met het ingrijpende karakter van een beslissing tot losmaking en de korte termijn tot de in dit geval bepaalde ingangsdatum van de ambtsontheffing enerzijds en de omstandigheid dat het generale college het beroepschrift reeds zal behandelen ter zitting van 26 januari 2005 anderzijds, bestaat aanleiding om de werking van de beslissing van het generale college voor de ambtsontheffing op te schorten totdat het generale college uitspraak heeft gedaan op het beroepschrift.

Beslissing

De voorzitter van het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen

- schort de werking van de beslissing van het generale college voor de ambtsontheffing van 13 november 2004 op totdat het generale college uitspraak heeft gedaan op het beroepschrift van [appellant] van 3 december 2004.

Gedaan te 's-Gravenhage op 7 december 2004 door
mw mr M.G.J. Parkins-de Vin, voorzitter

19/04

Uitspraak op het beroepschrift van ds [...] [appellant]1. De procedure

- 1.1 Op 3 december 2004 is bij het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen binnengekomen een beroepschrift van diezelfde datum van [appellant] tegen de uitspraak van het generale college voor de ambtsontheffing van 13 november 2004, verzonden op 23 november 2004, met betrekking tot de ontheffing van [appellant] van diens werkzaamheden en zijn losmaking van de hervormde gemeente te [...], thans ook aangeduid als de Protestantse Gemeente te [...] i.w. (hierna: de gemeente).
- 1.2 Het beroepschrift is aangevuld bij brief, met bijlagen, van 17 december 2004.
- 1.3 De gemeente heeft zich bij brief van 6 januari 2005, met bijlage, mede namens de Protestantse Kerkgemeente [...] -Oost (hierna: de wijkgemeente) tegen het beroep verweerd.
- 1.4 Het breed moderamen van de classicale vergadering van [...] (hierna: het BM-CV) heeft bij brief van 7 januari 2005 op het beroepschrift gereageerd.
- 1.5 De mondelinge behandeling heeft plaatsgevonden ter zitting van het generale college van 26 januari 2005.
Aldaar zijn verschenen:
[appellant] en zijn raadsman, alsmede zijn echtgenote;
namens de algemene kerkenraad van de gemeente: ds S. en mw mr D.;
namens de kerkenraad van de wijkgemeente: dhr B., dhr D. en mw V.;
namens het BM-CV: dhr C. en dhr K..
- 1.6 Het generale college heeft voorts kennisgenomen van de beslissing van de voorzitter van 7 december 2004 op het verzoek om spoedvoorziening en van de stukken met betrekking tot de procedure in eerste aanleg.

2. De procedure in eerste aanleg

- 2.1 Bij brief van 28 februari 2003 heeft het breed moderamen van de toenmalige provinciale synode, handelend als het breed moderamen van de provinciale kerkvergadering, gehoord het BM-CV en de visitatoren-provinciaal, aan de commissie als bedoeld in ordinantie 13-30 van de kerkorde van de Nederlandse Hervormde Kerk (hierna: de commissie 13-30) meegedeeld dat er ernstig bezwaar bestaat tegen de verdere ambtsbediening van [appellant] in de gemeente en het bezwaar ter behandeling aan die commissie voorgelegd.
- 2.2 De commissie 13-30 heeft – na afzonderlijk gehoor van [appellant] en zijn raadsman, de kerkenraad van de wijkgemeente en de kerkenraad en het college van kerkvoogden van de gemeente – op 8 juli 2003 haar beslissing aangehouden teneinde [appellant] gelegenheid te bieden te solliciteren naar een predikantsplaats elders binnen de gemeente. Na een door de gemeente in november 2003 uitgebracht verslag en een reactie daarop van [appellant] heeft de commissie 13-30 bij brief van 2 februari 2004 mededeling gedaan van haar oordeel dat de band tussen [appellant] en de gemeente en wijkgemeente losgemaakt dient te worden en heeft zij [appellant] een termijn tot 31 oktober 2004 gegeven om een ander beroep te aanvaarden dan wel een andere werkring te vinden.
- 2.3 Nadat deze termijn ongebruikt was verstreken heeft het generale college voor de ambtsontheffing, aan hetwelk de werkzaamheden van de commissie 13-30 ingevolge overgangsbepaling 130 bij de kerkorde van de Protestantse Kerk in Nederland per 1 mei 2004 zijn overgedragen, bij eerderevermelde uitspraak van 13 november 2004 bepaald dat [appellant] per 13 december 2004 is ontheven van zijn werkzaamheden en is losgemaakt van de gemeente.

3. De beroepsgronden en het verweer

- 3.1 [Appellant] voert in de eerste plaats aan dat hij door de commissie 13-30 ten onrechte niet opnieuw is gehoord zoals was voorgeschreven in ordinantie 13-30-7 van de kerkorde van de Nederlandse Hervormde Kerk.
In de tweede plaats betoogt hij dat hij, wegens onduidelijkheden omtrent de aard en samenstelling van de wijkgemeente en daarmee omtrent de omvang van de predikantsplaats ten tijde van het aanvaarden van het beroep, moet worden beschouwd als predikant met een bepaalde opdracht ten behoeve van de centrale gemeente en dat hij uit dien hoofde in aanmerking dient te komen voor de vervulling van andere werkzaamheden ten behoeve van die gemeente.
- 3.2 Ten aanzien van de beroepsgrond met betrekking tot de procedure bij de commissie stellen de gemeente en de wijkgemeente dat niet is gebleken dat [appellant] in zijn belangen is geschaad. Volgens hen is voorts uit de stukken die van het destijds op [appellant] uitgebrachte beroep zijn opgemaakt duidelijk dat [appellant] is beroepen en bevestigd als wijkpredikant op de hervormde predikantsplaats bij de samengevoegde hervormde wijkgemeenten A. en B. en derhalve niet als

predikant met een bepaalde opdracht. De gemeente voert daarnaast aan dat zij zich voldoende heeft ingespannen om [appellant] voor een beroep op een andere predikantsplaats binnen de gemeente in aanmerking te doen komen. Het BM-CV heeft in dezelfde zin gereageerd.

4. Beoordeling

- 4.1 Met betrekking tot de eerste beroepsgrond wordt overwogen dat [appellant], blijkens de voorliggende stukken, op 2 april en 4 juni 2003 vergezeld van zijn raadsman ter zitting van de commissie 13-30 zijn standpunt heeft toegelicht en dat hem voorafgaand aan laatstgenoemde zitting het verslag van de eerste zitting is toegezonden bij brief van 24 mei 2003. Voorts is [appellant] in de gelegenheid gesteld om, te zijner keuze, mondeling of schriftelijk te reageren op het in overweging 2.2 bedoelde verslag van de gemeente, van welke gelegenheid hij gebruik heeft gemaakt door middel van zijn brief van 17 december 2003 aan die commissie.
- 4.2 Gelet op het voorgaande treft het betoog van [appellant] dat de commissie 13-30 ten aanzien van hem niet de juiste procedure in acht heeft genomen, geen doel.
- 4.3 Ten aanzien van de tweede beroepsgrond wordt het volgende overwogen. Uit de bewoordingen van de beroepsbrief van 16 mei 1995 blijkt dat [appellant] is beroepen door de wijkkerkenraad van de Protestantse Kerkgemeente [...] -Oost "tot predikant voor gewone werkzaamheden bij de Hervormde Gemeente te [...] ten behoeve van voornoemde wijkgemeente". [Appellant] is derhalve niet beroepen als predikant met een bepaalde opdracht. In de stukken, waaronder de overeenkomst van 13 december 2001 tot omzetting van de bestaande samenwerking tussen enerzijds de hervormde wijkgemeente ontstaan uit de fusie tussen A. en B. en anderzijds de gereformeerde wijkgemeente C. in een federatie tussen beide wijkgemeenten, is evenmin enig aanknopingspunt te vinden dat de positie van [appellant] is gewijzigd van wijkpredikant in predikant met een bepaalde opdracht. Het betoog van [appellant] dat hij in 1995 dan wel op enig later tijdstip aan de gemeente verbonden is geraakt als predikant met een bepaalde opdracht faalt derhalve.
- 4.4 Niet in geschil is dat [appellant] de wijkgemeente niet langer met stichting kan dienen. Daarmee staat eveneens vast dat [appellant] terecht van die wijkgemeente is losgemaakt. Zoals het generale college eerder heeft overwogen, wordt daarmee geen oordeel gegeven over de vraag of en in hoeverre [appellant] ten aanzien van de verbreking van die band een verwijt treft.
- 4.5 Partijen zijn voorts verdeeld over de vraag of de (centrale) gemeente, gelet op het feit dat [appellant] destijds als predikant bij die gemeente is beroepen, zich voldoende heeft ingespannen om [appellant] elders binnen de gemeente als predikant te doen beroepen. Het generale college beantwoordt die vraag bevestigend en acht daartoe redengevend dat de gemeente in de periode voorafgaand aan de aanvang van de procedure ex ordinantie 13-30 tenminste tweemaal heeft gepoogd [appellant], door middel van ruiling, werkzaamheden te doen verrichten ten behoeve van andere wijkgemeenten. Voorts is [appellant], nadat de procedure ex ordinantie 13-30 was aangevangen, in de gelegenheid gesteld om te solliciteren op een vacante predikantsplaats bij een andere wijkgemeente in [...]. De gemeente heeft zich aldus voldoende inspanningen getroost, mede in aanmerking genomen dat zij geen dwang op wijkgemeenten kan uitoefenen om een beroep uit te brengen op een bepaalde predikant. Evenmin kan van de gemeente worden verlangd de detachering van [appellant] bij [instantie] D. te verlengen, nu deze voor een beperkte tijd en taakomvang is gecreëerd en er bij [instantie] D. geen predikantsplaats meer bestaat. Dat – naar niet in geschil is – de detachering goed is verlopen, doet hieraan niet af.
- 4.6 Het voorgaande leidt ertoe dat de uitspraak van het generale college voor de ambtsontheffing dient te worden bevestigd, evenwel met uitzondering van de datum van ontheffing van de werkzaamheden en losmaking. Deze zal het generale college, gelet op de wederzijdse belangen, bepalen op 1 juli 2005.

Beslissing

Het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen

- bevestigt de uitspraak van het generale college voor de ambtsontheffing van 13 november 2004, met uitzondering van de daarin opgenomen bepaling betreffende de ontheffing van de werkzaamheden en losmaking van [appellant] per 13 december 2004;
- bepaalt dat [appellant] per 1 juli 2005 van zijn werkzaamheden wordt ontheven en wordt losgemaakt van de hervormde gemeente te [...], cq. haar rechtsopvolger;
- bepaalt dat de kosten van de behandeling van deze zaak, voorzover het generale college betreffende, komen voor rekening van de kerk.

Aldus gewezen op 31 maart 2005
door mw mr M.G.J. Parkins-de Vin, mr H.W.A. Haeck, prof.mr J. van Baars, ds J. Vroegindeweyj, ds
W. Nawijn.